

Semesterplan for BA-sidefag 2024

Bacheloruddannelsen i Psykologi

Indholdsfortegnelse

SEMESTERBESKRIVELSE FOR UDDANNELSER VED AALBORG UNIVERSITET	2
PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI	4
SUNDHEDSPSYKOLOGI.....	21
INTRODUKTION TIL PSYKOLOGISK FORSKNINGSMETODOLOGI	35
VALGFAG FOR BA-SIDEFAG (STUDIEORDNINGEN 2021).....	43
FLERSPROGETHED I UDDANNELSESYSTEMET	43
INFORMATIONSVISUALISERING: VISUEL PERCEPTION AF VIDEN, INFORMATION OG DATA	51
KØN OG FEMINISME I PSYKOLOGI	60
VALGFAG FOR BA-SIDEFAG (STUDIEORDNINGEN 2022).....	68
FORMIDLING AF PSYKOLOGISK VIDEN	68

Semesterbeskrivelse for uddannelser ved Aalborg Universitet

Dato:

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævn for Psykologi

Studieordning: <https://studieordninger.aau.dk/2023/38/4064>

se §18 for den specifikke kursus/modulbeskrivelse

Semesterets temaramme

Uddannelsens 6. semester er centreret omkring 4 moduler på i alt 30 ECTS-point. Semesteret giver den studerende adgang til de centrale og klassiske teorier af Personlighed og Sundhedspsykologi, imens de udvikler kompetencer for at forstå forskningsstudier egenskaber og processer. De studerende vil også uddybe deres psykologiske viden igennem en valgfag valgt ud fra deres egen interesse.

Semesterets organisering og forløb

Kursets moduler er placeret med skiftende intensitet, semestret igennem.

Evaluering udgør et vigtigt element i den kontinuerlige uddannelsesudvikling og kvalitetssikring. Der afholdes derfor mundtlig midtvejsevaluering og slutevaluering. Feedbacken indgår i ankerlærerens samlede semester-rapport, som diskuteres blandt semesterrepræsentanter (2.sem.), undervisere og i studienævnet.

På BA Sidefagsstudieordningen kan vælges følgende 4 valgmoduler:

Køn og feminisme i Psykologi

Informationsvisualisering: Visuel perception af viden, information og data

Flersprogethed i uddannelsessystemet

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Ankerlærer:

Paula Cavada Hrepich (PAH), pcavadah@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Personlighedspsykologi:

Rasmus Hoffmann Birk (RB), rbirk@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Sundhedspsykologi:

Mette Kold (MK), mkoj@ikp.aau.dk

Modulansvarlig, Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi:

Jaan Valsiner (JV), jvalsiner@ikp.aau.dk

Nik Kharlamov (NK), nik@ikp.aau.dk

Sekretariatsdækning

Skemalægger: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Eksamensadministration af BA, BA-sidefag & KA-sidefag: Bjørn Dan Andersen,
bda@ikp.aau.dk

Praktikadministration: Christina Gertsen, chge@ikp.aau.dk

Rekvisitionsbudget: Lis Kragh, lis@ikp.aau.dk

Evaluering: Birgitte Skovsgaard, bsk@ikp.aau.dk

Uddannelseskoordinator/Studienævnssekretær: Andrea Dosenrode, ad@ikp.aau.dk

Dispensations- og meritansøgninger sendes til: Psyk-disp-merit@ikp.aau.dk

PERSONLIGHEDSPSYKOLOGI

Personlighedspsykologi

Personality Psychology

ECTS

STADS-kode:

Placering

6. Semester

Modulansvarlig

Rasmus H. Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Undervisere

Alfred Skjöld, alfred@ikp.aau.dk

Casper Feilberg, feilberg@ikp.aau.dk

Ane Søndergaard Thomsen, anest@ikp.aau.dk

Rasmus H. Birk, rbirk@ikp.aau.dk

Carsten Rønn, sorbus@ikp.aau.dk

Majse Lind, mlind@ikp.aau.dk

Type og sprog

Kursusmodul

Dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet kunne demonstrere:

Viden

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere viden om og forståelse af

- centrale og klassiske teorier om menneskets personlighedsdannelse, samt metoder til undersøgelse af personligheden
- videnskabelige psykologiske begreber vedrørende personlighed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for personlighedspsykologi

Færdigheder

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere færdigheder i

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det personlighedspsykologiske område
- at anvende metode, design og resultater inden for den personlighedspsykologiske forskning
- at vurdere relevante tilgange til undersøgelse af personligheden, herunder observation, interview og test og

- at formidle personlighedspsykologiske problemstillinger i psykologfaglige sammenhænge

Kompetencer

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere kompetencer til

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere personlighedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af personlighedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om personlighed til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Omfang og forventet arbejdsindsats:

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats og fordelingen fremstilles skematisk nedenfor. Undervisningen i personlighedspsykologi foretages som auditorie-forelæsninger for alle studerende, samt via seminarhold.

Aktivitet	Timer
13 forelæsninger á 2 timer, 3 forelæsninger á 4 timer	38
10 Seminargange á 2 timer	20
Læsning og forberedelse	175
Eksamen	37
<i>I alt</i>	<i>270 timer</i>

Præsentation af teori, metode og praksis i forhold personlighedspsykologi rummer tilsammen kursets pensum på ca. 1000 sider.

Antal forelæsninger: Faget består af 16 forelæsninger. Den første og den sidste forelæsning fungerer hhv. som introduktion og afslutning, mens de mellemliggende forelæsninger introducerer og diskuterer personlighedspsykologiske teorier og metoder. Udover de 16 forelæsninger er der mulighed for at deltage på et seminarhold, hvor der lægges vægt på aktive diskussioner og kritiske refleksioner over personlighedspsykologi, pensum til faget mv.

Antal seminarhold: 1

Antal seminargange: 10

Modulaktiviteter

Kursusgang	Varighed	Titel	Ansvarlig
1. Forelæsning	2x45 min.	Introduktion til personlighedspsykologi	Rasmus Birk
2. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytiske grundbegreber	Alfred Sköld
1. seminar	2 x45 min	Første seminar	Rasmus Birk
3. Forelæsning	2x45 min.	Psykoanalytisk personlighedsstruktur	Alfred Sköld
4. Forelæsning	2x45 min.	Objekt-relationsteoretiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
2. seminar	2x45 min.	Seminar om objekt-relationsteoretiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
5. Forelæsning	2x45 min.	Klassisk og radikal behaviorisme	Rasmus Birk
3. seminar	2x45 min.	Seminar om behaviorisme	Rasmus Birk
6. Forelæsning	2x45 min.	Humanistiske og eksistentiel-humanistiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
7. Forelæsning	2x45 min.	Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
4. seminar	2x45 min.	Seminar om eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden	Casper Feilberg
8. Forelæsning	2x45 min.	Posthumanistiske perspektiver på personligheden	Alfred Sköld
9. Forelæsning	4x45 min.	Kognitive aspekter af personligheden	Carsten Rønn
5. Seminar	2x45 min	Seminar om kognitive aspekter af personligheden	Carsten Rønn
10. Forelæsning	2x45 min.	Socialkognitive perspektiver på personligheden	Carsten Rønn
6. seminar	2x45 min.	Seminar bl.a. om socialkognitive perspektiver på personligheden	Carsten Rønn
11. Forelæsning	4x45 min.	Trækteori	Ane Søndergaard Thomsen
7. seminar	2x45 min.	Seminar om trækteori	Ane Søndergaard Thomsen
12. Forelæsning	4x45 min.	Biologiske aspekter af personligheden	Ane Søndergaard Thomsen
8. seminar	2x45 min.	Seminar om biologiske aspekter af personligheden	Ane Søndergaard Thomsen
13. Forelæsning	2x45 min.	Narrativ Identitet og socialkonstruktionisme	Majse Lind
14. Forelæsning	2x45 min.	Dynamiske perspektiver på personlighed	Majse Lind
9. Seminar	2x45 min.	Seminar om dynamiske perspektiver på personligheden	Majse Lind
15. Forelæsning	2x45 min.	Tværkulturelle perspektiver på personligheden	Ane Søndergaard Thomsen
10. seminar	2x45 min.	Opsummerende seminar	Rasmus Birk
16. Forelæsning	2x45 min.	Opsummering og afrunding	Rasmus Birk

Eksamen

Prøven er en bunden 7-dages hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet. Opgaven skal være mellem 7-10 normalsider. Bedømmes på 7-trinsskalaen. Der tilbydes individuel mundtlig feedback til den studerende efter resultatet af eksamen foreligger.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. Forelæsning: Introduktion til personlighedspsykologi

2 timer v/ Rasmus Birk

Denne forelæsning vil fungere som en overordnet introduktion til kurset i personlighedspsykologi (herunder information om læringsmål, kursets opbygning, samt eksamen). Jeg vil tillige give en kort introduktion til hvad personlighedspsykologi er, og en række centrale tema-tikker og spørgsmål i faget.

Forelæsningens pensum:

- Køppe, S. & Dammeyer, J. (2014). Introduktion til personlighedspsykologi. In S. Køppe og J. Dammeyer (Eds.), *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (pp. 11-24). Hans Reitzels Forlag. [13 s.]
- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 s.] <https://www-sciencedirect-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>
- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]

2. Forelæsning: Psykoanalytiske grundbegreber

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning gives en indføring i metapsykologien og de psykoanalytiske grundbegreber med udgangspunkt Gammelgaard (2014) og en af Freuds (1933) mest kendte forelæsninger. I forlængelse af Kopernikus og Darwin, udgør Freuds tanker om psyken, den tredje store krænkelse af tanken om en form for menneskelig ophøjethed. Ifølge psykoanalysen er bevidstheden ikke centrum for psyken, som derimod er konstitueret af en række dele, der befinder sig i konstant konflikt med hinanden. Meget af vores psykiske liv er ubevidst, og den psykoanalytiske behandlingsmetode og tilhørende begrebsapparat, er et forsøg på at forstå disse dunkle sider af mennesket. Ricoeur (2016) omhandler overordnede videnskabs-teoretiske aspekter af psykoanalytisk tænkning og praksis med specifikt fokus på sandhedsbegrebet

Forelæsningens pensum

- Freud, S. (1933). *Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele*. s. 50-67 [17 s.]

- Gammelgaard, J. (2014). Klassisk psykoanalyse, ego-psykologi og selv-psykologi. I: *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (Køppe, S. & Dammeyer, J., red.), s. 149-180. Kbh: Hans Reitzels Forlag. [28 s.]
- Ricoeur, P. (1977). The question of proof in Freud's psychoanalytical writings. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 25(4), 835-872. <https://journals-sagepub-com.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1177/000306517702500404> [31 s.]

3. Forelæsning: Psykoanalytisk personlighedsstruktur

2 timer v/ Alfred Sköld

I denne forelæsning fokuserer vi nærmere på den psykoanalytiske forståelse af personligheden. Hvordan bliver vi til de mennesker vi er? Hvad kan psykoanalysen lære os om den måde hvorpå psyken er struktureret? Til hvilken grad er vores tidlige erfaringer styrende for hvordan vi lever vores liv i voksen alder? Med udgangspunkt i McWilliams (2014, kap. 3) og den grundlæggende psykoanalytiske tanke om, at det afvigende og patologiske kan lære os noget om den generelle psykiske konstitution, undersøger vi det neurotisk-borderline-psykotiske personlighedsspektraet. McWilliams (2014, kap. 5 & 6) omhandler psykens primære og sekundære forsvarsprocesser – de mere eller mindre hensigtsmæssige måder, hvorpå vi processerer og håndterer indre og ydre stimuli.

Forelæsningens pensum

- Zeuthen, K. & Køppe, S. (2014). Nyere psykoanalytiske teorier. I: *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (Køppe, S. & Dammeyer, J., red.), s. 181-208. Kbh: Hans Reitzels Forlag. [25 s.]
- McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Chapter 3, 5 & 6, s. 43-68; 100-151. London: The Guilford Press. [63 s.] **(Tilgængelig via AUB + PDF)**

4. Forelæsning: Objektrelationsteoretiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

I denne forelæsning introduceres objektrelations-teoretiske forståelser af personligheden og dens livslange dannelse, med vægt på Melanie Klein og Wilfred Bions arbejder. Der fokuseres på sammenhængen mellem barndom (præ-ødipale temaer) og voksenlivet (ødipale temaer), og særligt udvikling af tænkning.

Teksterne rummer krævende fagbegreber, men forelæsningen vil redegøre for disse og deres anvendelighed til at forstå personligheden hos den unge og voksne. De *præ-ødipale* tematikker har at gøre med barnets tidlige relation til mor og far, som er kendetegnet ved et udifferentieret liv og en gradvis opbyggelse af egen selvfølelse, og oplevelsen af stærke følelser såsom destruktiv misundelse (jeg vil ha', og du må ikke få!) mv. De senere *ødipale* tematikker handler om processerne med at skabe relationer til andre på et mere modent og differentieret grundlag, med fornemmelse for sig selv, og med omtanke for andre samt evnen til modne kærlighedsrelationer. Den unge voksnes tematikker eksemplificeres. Den nye tid kræver håndtering af nye erkendelser, såsom at man ikke er verdens centrum, at man er adskilt fra mor og far og betydningsfulde andre og dog afhængig af dem, at man kan gøre andre ondt (især dem man elsker højest) og mærke stærke (destruktive) følelser og motiver såsom jalousi (ikke længere ren misundelse), ønsker om at konkurrere og at opnå anerkendelse.

Anbefalet læserækkefølge: Hindle & Vaciago (1999), Miller (1999), Gullestad & Killingmo (2007), Igra (1993).

Forelæsningens pensum:

- Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. [35 s.]
- Hindle, D., & Vaciago, S. M. (Eds.). (1999). *Personality development: A psychoanalytic perspective*. Introduction (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. [8 s.] https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920786568405762
- Igra, L. (1993). *Objektrelationer og psykoterapi*. Introduktion til Melanie Klient. Uddrag: Indledning (13-14), Melanie Klein (33-44), Psykiske strukturer (99-104). Hans Reitzels Forlag. [22 s.]
- Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. Vaciago (Eds.), *Personality development: A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. [18 s.] https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/n4l1aj/alma9920786568405762

5. Forelæsning: Behavioristiske aspekter af personligheden

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning introduceres der til behaviorismen, som i det 20. Århundrede var en væsentlig tradition i psykologien. Behaviorismens betydning for vores forståelse af 'personligheden' introduceres og diskuteres, med fokus på John B. Watson og B. F. Skinner.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part IV. The Behaviorist Perspective. (Chapter 14) B. F. Skinner. Radical Behaviorism. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 287-315). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [29 s.]
- Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/45/11/1206.pdf>

6. forelæsning: Humanistiske og eksistentiel-humanistiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Casper Feilberg

Inden for den amerikanske personlighedspsykologi udgjorde humanistisk psykologi 'the third force in psychology' efter psykoanalysen og behaviorismen, og dermed et nyt paradigme. Forelæsningen fokuserer især på Rogers banebrydende arbejde med at udmejsle ikke alene en ny forståelse af personligheden, men også en metodemæssigt bredere tilgang til udviklingen af viden om mennesket, især via kvalitative metoder såsom interview.

Selvom de eksistentielle rødder stammer fra europæiske og kontinentale traditioner, har eksistentielle perspektiver fundet stor interesse fra amerikanske psykologer og forskere, og det har ført til skabelsen af en eksistentiel-humanistisk tradition via eksponenter som Rollo May og Irvin D. Yalom, som begge finder stor inspiration i psykoanalysen. Særligt Yaloms eksistentielle forståelse af mennesket præsenteres og diskuteres.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen (2014 – ch. 9), Rogers (1992), Yalom (1980), Outhwaite (1997).

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. Carl R. Rogers. Self-Actualization Theory (Chapter 9). (7th ed., pp. 183-199). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [16 s.].
- Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 s.]
- Rogers, C. R. (1992 [1957]). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60(6), 827–832. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1037/0022-006X.60.6.827> [7 s.] https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159gapk/cdi_crossref_primary_10_1037_0022_006X_60_6_827
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books [23 s.]

7. Forelæsning: Eksistentiel-fænomenologiske perspektiver på personligheden *2 timer v/ Casper Feilberg*

Denne forelæsning præsenterer et eksistentielt og fænomenologisk perspektiv på personligheden, med udgangspunkt i den kontinentale tradition, der trækker på filosofiske arbejder af tænkere som Kierkegaard, Heidegger og Merleau-Ponty. Det sker ved at præsentere primært tekster fra Laings og Kellers forståelse af personligheden som en både personlig eksistens og en kollektiv eksistens, med livsverden som baggrund. Bl.a. autenticitetsbegreb bliver diskuteret, og traditionens perspektiver på personligheden stilles over for andre dominerende forståelser af personligheden.

Anbefalet læserækkefølge: Sørensen (2009), Laing (2001), Keller (2015, 2012).

Forelæsningens pensum:

- Keller, K. D. (2012). Lad os nu blive personlige! Om personens felt i erfaringen (indledning). In: K. D. Keller (red.), *Den menneskelige eksistens. Introduktion til den eksistentielle fænomenologi*, s. 9-28. Aalborg Universitetsforlag. [18 s.]
- Keller, K.D. (2015). Autenticitet. In: A. D. Sørensen og K. D. Keller (Eds.), *Psykotering og eksistentiel fænomenologi* (153 – 185). Aalborg Universitetsforlag. [31 s.]
- Laing, R. D. (2001). *Det spaltede selv: et eksistentielt studie i tilregnelighed og galskab*. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 s.]
- Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Amdisen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistenstænkningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. [20 s.]

8. Forelæsning: Posthumanistiske aspekter af personligheden

2 timer v/ Alfred Sköld

Med udgangspunkt i de seneste årtiers postpsykologiske problematiseringer af personligheden, så som socialkonstruktivisme, poststrukturalisme og nymaterialisme, inviterer denne forelæsning til en kritisk undersøgelse af, hvad det vil sige at være en person i dag. Hvilken betydning har det, og hvilke præmisser og udtalte antagelser hviler det på, når vi taler om "mennesket", "personen", "selvet", "individet", "aktøren", "agenten" eller "subjektet"? I hvilken grad er den måde vi forstår os selv på forbundet med den historiske kontekst vi lever i? Er tanken om en menneskelig essens – som den klassiske humanisme insisterer på – noget vi bør kæmpe for at bevare, eller bør vi snarere efterstræbe nye måder at være i verden på, som kommer til at overskride disse grænser?

Forelæsningens pensum:

- Braidotti, R. (2012). *The Posthuman*. Chapter 1: Posthumanism: Life beyond the Self, s. 13-55 [38 s.]
- Staunæs & Juelskjær (2014). Postpsykologisk subjektiveringsteori – Problemet med personligheden version 2.0. I: Køppe & Dammeyer, *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 315-343. [27 s.]

9. Forelæsning: Kognitive aspekter af personlighedspsykologien

4 timer v/ Carsten Rønn

Forelæsningen præsenterer den kognitive tilgang til forståelsen af personligheden, bl.a. McCann og Pearlmans Constructivist Self Development Theory; A.T. Becks kognitive depressionsteori; Kelly's Personal Construct Theory og Seligmans depressionsteori. Begreber om kognitivt skema; selv-skema; learned helplessness; attributionsstil; copingstrategier; automatiske tanker; kognitive fejl mm behandles i sammenhæng med den kognitive tradition og rammesættes i deres psykologihistoriske sammenhæng. Den kognitive tilgang til personlighed er dybt inspireret af udviklingen i 1950'erne og 1960'erne indenfor kognitionspsykologi. Især får et nyt 'forskningsparadigme' indenfor kognitionspsykologi betydning for udviklingen af det kognitive perspektiv indenfor personlighedspsykologi. Forskningsparadigmet 'information processing' understreger betydningen af den måde en person tænker om sig selv og verden på for personens forestillinger og følelser og i sidste instans personens handlinger. Gennem eksempler på kognitive teorier indenfor personlighedspsykologi og relevante eksempler på kognitive teorier indenfor klinisk psykologi forsøges traditionens væsentligste bidrag til personlighedspsykologi eftervist, reflekteret og demonstreret.

Forelæsningens pensum:

- McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. "2. Constructivist self development theory", 10-25 [15 s.]
- Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291[6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.
- Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70 [2 s.]

- Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23 [17 s.]
- Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 [5 s.].
- McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. "Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality", 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [alt 15 s.]
- Poulsen, H. (1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for perception og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.].
- Lazarus, R.S. (1981). The stress and coping paradigm. IN Lazarus, R.S. (1998/2016). *Fifty years of research and theory of R.S. Lazarus. An analysis of historical and perennial issues*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, p. 182-223. (Side 182-206 =24 s.)
- Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). Schema therapy: Conceptual model. IN Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). *Schema therapy a practitioner's guide*. New York and London: The Guilford Press, p 1-62. (Side 6-21 & 32-40 = 23 s.)
- Carr, A. (2016). Coping strategies. In Carr, A. (2016). *The handbook of child and adolescent clinical psychology. A contextual approach Third Edition*. London and New York: Routledge & Francis Group, p 41-43. (Side 41-43 = 2 s.)

Supplerende læsning:

- Kelly, G.A. (1955/1963). *A theory of personality The psychology of personal constructs*. New York: W.W. Norton & Company, Inc. "Chapter one Constructive Alternativism", 3-45 [42 s.]

10. Forelæsning: Socialkognitive aspekter af personligheden

2 timer v/ Carsten Rønn

I et opgør med, og som en videreudvikling af, den behavioristiske forståelse af personligheden, udvikler Bandura m.fl. den socialkognitive tradition. Denne tradition medfører en ny forståelse af kognitionens betydning for vores adfærd, af indlæring og rollemodellernes betydning. Forelæsningen præsenterer traditionens centrale begreber, antagelser og forskningsresultater, ikke mindst repræsenteret ved Bandura og Rotters arbejde. Kritiske betragtninger og diskussioner præsenteres. Endelig gives eksempler fra aktuel forskning, som anvender socialkognitive forståelser. Anbefalet læserækkefølge: Ewen (Bandura), Bandura, Rotter & Mulry.

Forelæsningens pensum:

- Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]

- Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*, Albert Bandura. Social-Cognitive Theory (Chapter 16). (7th ed., pp. 341-360). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [19 s.] **(Tilgængelig via AUB)**
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.] <http://zorac.aub.aau.dk/login?url=https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/h0022473>
- Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582. <http://zorac.aub.aau.dk/login?url=https://doi.org/10.1037/h0045925>

Supplerende litteratur:

- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: An agentic perspective. *Annual review of psychology*, 52(1), 1-26.
- Bandura, A. (2023). Social cognitive theory An agentic perspective on human nature. Edited and with a foreword by Daniel Cervone. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., p. 27-52: '2. Social modeling and psychological processes of observational learning'

11. Forelæsning: Trækteori

4 timer ved Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen diskuterer ideen om at måle og forstå personligheden på basis af et antal faktorer, herunder Big Five modellen. Dernæst præsenteres den efterfølgende kritik, der blandt andet blev kendt under navnet "person-situation debatten" fremført af blandt andre Walter Mischel. Sluttelig præsenteres trækteoriernes indarbejdning af kontekstens betydning i en Fem Faktor Teori, hvorved teorien bliver en moderne syntese.

Trækteoriene anvendes ofte i praksis, fx til rekruttering af medarbejdere, hvorfor anvendelsesperspektivet inddrages og diskuteres.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen, Mischel, McCrae & Costa.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part III. The Trait Perspective. (Chapter 12) Gordon W. Allport. Trait Theory & (Chapter 13) Raymond B. Cattell and others. Factor-Analytic Trait Theory. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 239-286). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [48 s.]
- McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [18 s.]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22, [19 s.] <http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.psych.55.042902.130709>

12. Forelæsning: Biologiske aspekter af personligheden

4 timer ved Ane Søndergaard Thomsen

I denne forelæsning gives en introduktion til de biologiske aspekter af personligheden.

Fokus er særligt på, hvorfor og hvordan vi gennem evolutionen har udviklet individuelle forskelle, der bl.a. kommer til udtryk i vores personlighed. Kunne der være et biologisk grundlag for faktorerne i Big Five? Hvorfor er nogle mere neurotiske end andre og hvorfor eksisterer fx psykopatiske træk overhovedet? Og kan det biologiske perspektiv evt. give et perspektiv i forhold til, at nogen undersøgelser viser, at stedfædre er mere voldelige over for spædbørn end biologiske fædre?

Forelæsningen adresserer begrebet arvelighed og hvordan det IKKE er et udtryk for hverken genetisk determinisme eller reduktionisme. Et moderne biologisk perspektiv fremhæver tværtimod, at vores fænotype altid er et resultat af vores genotype i samspil med miljøfaktorer.

Forelæsningens pensum:

- Buss, D.M. (1991). Evolutionary Personality Psychology. *Annual Review of Psychology*, 42, 459-491. DOI: 10.1146/annurev.ps.42.020191.002331 [28 s.]
https://kdbk-aub.primo.exlibrisgroup.com/permalink/45KBDK_AUB/159qapk/cdi_proquest_miscellaneous_80519900
- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148. DOI: 10.1037/a0013207 [8 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2009-01602-005.pdf>
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
<https://www-ijstor-org.zorac.aub.aau.dk/stable/pdf/20182397>
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
<http://www.nature.com.zorac.aub.aau.dk/neuro/journal/v9/n9/pdf/nn1753.pdf>

Supplerende læsning:

- Workman, L. & Reader, W. (2021). *Evolutionary Psychology: An Introduction* (4th ed.). Cambridge, UK: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781108673044

13. Forelæsning: Narrativ identitet og socialkonstruktionisme

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen præsenterer og diskuterer socialkonstruktionistiske perspektiver på begreberne identitet, selv og personlighed. Vi vil dernæst fokusere på Dan McAdams personlighedsteori med hovedvægt på den narrative identitet samt den nyere kobling af vikarie-rende livshistorier fremført af Dorthe Thomsen og David Pillemer.

Forelæsningens pensum:

- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3 (pp. 1643-1647). Oxford: Pergamon Press
- Burr, V. (2015). Social constructionism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition), pp 222-227.
- McAdams, D. P. (1995). What do we know when we know a person? *Journal of personality*, 63(3), 365-396.

- Thomsen, D. K., & Pillemer, D. B. (2017). I know my story and I know your story: Developing a conceptual framework for vicarious life stories. *Journal of Personality*, 85(4), 464-480.

14. Forelæsning: Dynamiske perspektiver på personligheden

2 timer v/ Majse Lind

Forelæsningen har fokus på kontekstuelle og dynamiske perspektiver på personligheden. Dunlop (2015) understreger at menneskets personlighed indbefatter mere end blot træk og udfolder, hvordan menneskets mål og den narrative identitet er dynamiske størrelser afhængig af konteksten og den specifikke relation. McLean og kollegaer beskriver en dynamisk proces, hvor situationelle fortællinger over tid bliver en del af selvet/den narrative identitet, som indvirker på måden, individet interagerer med omverdenen, der igen påvirker de situationelle fortællinger.

Forelæsningens pensum:

- Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325.

McLean, K. C., Pasupathi, M., & Pals, J. L. (2007). Selves creating stories creating selves: A process model of self-development. *Personality and social psychology review*, 11(3), 262-278.

15. Forelæsning: Tværkulturelle perspektiver på personligheden

2 timer v/ Ane Søndergaard Thomsen

Forelæsningen præsenterer tværkulturelle forståelser af selvet. Det vil bl.a. blive diskuteret, om de forskellige personlighedspsykologiske begreber giver lige stor mening i alle kulturer.

Forelæsningens pensum:

- Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [10 s.]
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/psp/71/1/83.pdf>
- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [25 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/rev/98/2/224.pdf>

16. Forelæsning: Opsummering og afrunding – personlighedspsykologien fra Freud til i dag

2 timer v/ Rasmus Birk

I denne forelæsning vil vi opsummere og afrunde personlighedspsykologi. Forelæsningens formål er at opsummere og tydeliggøre lighederne og forskellene imellem de personlighedspsykologiske perspektiver, I er blevet præsenteret for.

Forelæsningens pensum:

Intet pensum til denne forelæsning

Samlet pensumliste:

Bøger:

Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. (7. udg.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. Kapitel 9, 12, 13 14, 16. [I alt ca 112 s.] – **NB – I har gratis adgang til denne bog via Aalborg Universitetsbiblioteks online adgang**

Køppe, S. & Dammeyer, J. (2014). *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*. Hans Reitzels Forlag (pp. 11-24; 149-180; 181-208; 315-343) [I alt ca 93 s.]

Nedenfor dels tekster som den studerende downloader ('klikker sig til') via de markerede 'dybe link' og dels tekster som uploades til Moodle i mappen "Kompendium PDF tekster" (og som er markeret med ☒):

Abramson, L.Y. & Seligman, M.E.P. (1978). Learned Helplessness in humans: Critique and reformulation. In *Journal of Abnormal Psychology*, 1978, Vol. 87, No. 1, 49-74. 68-70 [2 s.]

Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.] http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=28833&a=2

Bandura, A., Ross, D., & Ross, S. A. (1961). Transmission of aggression through imitation of aggressive models. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 63(3), 575–582. [7 s.] <https://doi.org/10.1037/h0045925>

☒ Beck, A.T. (1976/1991). *Cognitive therapy and the emotional disorders*. London: Penguin Books. "Chapter 1: Common sense and beyond", 6-23 [17 s.]

☒ Braidotti, R. (2012). *The Posthuman*. Chapter 1: Posthumanism: Life beyond the Self, s. 13-55 [38 s.]

Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [10 s.] <http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/psp/71/1/83.pdf>

☒ Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3 (pp. 1643-1647). Oxford: Pergamon Press [4 s.]

☒ Burr, V. (2015). Social constructionism. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences* (Second Edition), pp 222-227. [5 s]

- Buss, D.M. (1991). Evolutionary Personality Psychology. *Annual Review of Psychology*, 42, 459-491. DOI: 10.1146/annurev.ps.42.020191.002331 [28 s.]
<https://web-s-ebSCOhost-com.zorac.aub.aau.dk/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=b7e1786c-e8d5-4d81-a103-0297439354c1%40redis>
- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148. DOI: 10.1037/a0013207 [8 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2009-01602-005.pdf>
- ☒ Carr, A. (2016). Coping strategies. IN Carr, A. (2016). *The handbook of child and adolescent clinical psychology. A contextual approach Third Edition*. London and New York: Routledge & Francis Group, p 41-43. (Side 41-43 = 2 s.)
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
<https://www-jstor-org.zorac.aub.aau.dk/stable/pdf/20182397>
- Dunlop, W. L. (2015). Contextualized personality, beyond traits. *European Journal of Personality*, 29(3), 310-325. [15 s]
- ☒ Freud, S. (1933). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestandsdele. s. 50-67 [17 s.]
- Gammelgaard, J. (2014). Klassisk psykoanalyse, ego-psykologi og selv-psykologi. I: *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (Køppe, S. & Dammeyer, J., red.), s. 149-180. Kbh: Hans Reitzels Forlag. [28 s.]
- ☒ Gullestad, & Killingmo, B. (2007). *Underteksten. Psykoanalytisk terapi i praksis* (1. udgave), Kapitel 1: Nøglebegreber (pp. 29-66). Akademisk Forlag. [35 s.]
- Hindle, D., & Vaciago, S. M. (Eds.). (1999). Personality development : A psychoanalytic perspective. Introduction (pp. 1-12). Taylor & Francis Group. [8 s.]
- ☒ Igra, L. (1993). *Objektrelationer og psykoterapi*. Introduktion til Melanie Klient. Uddrag: Indledning (13-14), Melanie Klein (33-44), Psykiske strukturer (99-104). Hans Reitzels Forlag. [22 s.]
- ☒ Keller, K. D. (2012). Lad os nu blive personlige! Om personens felt i erfaringen (indledning). In: K. D. Keller (red.), *Den menneskelige eksistens. Introduktion til den eksistentielle fænomenologi*, s. 9-28. Aalborg Universitetsforlag. [18 s.]
- ☒ Keller, K.D. (2015). Autenticitet. In: A. D. Sørensen og K. D. Keller (Eds.), *Psykoterapi og eksistentiel fænomenologi* (153 – 185) Aalborg Universitetsforlag. [31 s.]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.] <http://www.nature.com.zorac.aub.aau.dk/neuro/journal/v9/n9/pdf/nn1753.pdf>

- Laing, R. D. (2001). Det spaltede selv : et eksistentielt studie i tilregnelighed og galskab. Kapitel 1: Det eksistentiel-fænomenologiske grundlag for en videnskab om personen (pp. 13-24). Hans Reitzels Forlag. [11 s.]
- Lazarus, R.S. (1981). The stress and coping paradigm. IN Lazarus, R.S. (1998/2016). *Fifty years of research and theory of R.S. Lazarus. An analysis of historical and perennial issues*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, p. 182-223. (Side 182-206 =24 s.)

- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [25 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/rev/98/2/224.pdf>

- McAdams, D. P. (1995). What do we know when we know a person? *Journal of personality*, 63(3), 365-396. [31 s.]

- McAdams, D. P. (1997). Chapter 1—A Conceptual History of Personality Psychology. In R. Hogan, J. Johnson, & S. Briggs (Eds.), *Handbook of Personality Psychology* (pp. 3–39). Academic Press. [29 s.] <https://www-science-direct-com.zorac.aub.aau.dk/science/article/pii/B9780121346454500020>

- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]

- McAdams, D.P. (2009). *The person an introduction to the science of personality psychology fifth edition*. Wiley A John Wiley & Sons, Inc. “Chapter 8: Self and other: social-cognitive aspects of personality”, 301-312 [10 s.] & 321-323 [2 s.] & 328-331 [3 s.] = [alt 15 s.]

- McCann, I.L. & Pearlman, L.A. (1990). *Psychological trauma and the adult survivor Theory, therapy, and transformation*. New York: Brunner/Mazel, INC. “2. Constructivist self development theory”, 10-25 [15 s.]

- McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [18 s.]

- McLean, K. C., Pasupathi, M., & Pals, J. L. (2007). Selves creating stories creating selves: A process model of self-development. *Personality and social psychology review*, 11(3), 262-278. [16 s.]

- McWilliams, N. (2011). *Psychoanalytic Diagnosis – Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Chapter 3, 5 & 6, s. 43-68; 100-151. London: The Guilford Press.] [63 s.]

- Miller, L. (1999). The transition from late adolescence to young adulthood: Oedipal themes. In D. Hindle & S. M. Vaciago (Eds.), *Personality development : A psychoanalytic perspective* (pp. 138-157). Taylor & Francis Group. [18 s.]

- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [19 s.] <http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.psych.55.042902.130709>
- α Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 s.]
- α Poulsen, H.(1972). Kognitiv struktur. Bidrag til studiet af kognitive strukturers betydning for *perception* og hukommelse. København: Akademisk Forlag. "Introduktion", 11-18 [7 s.].
- Ricoeur, P. (1977). The question of proof in Freud's psychoanalytical writings. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 25(4), 835-872. [31 s.]
- Rogers, C. R. (1992 [1957]). The necessary and sufficient conditions of therapeutic personality change. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 60(6), 827–832. <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1037/0022-006X.60.6.827> [7 s.]
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
- α Skinner, B. F. (1953). *Science and Human Behavior*. The Free Press [Kapitel 5, "Operant Behavior", pp.59-90] [31 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/45/11/1206.pdf>
- α Staunæs & Juelskjær (2014). Postpsykologisk subjektiveringsteori – Problemet med personligheden version 2.0. I: Køppe & Dammeyer, *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet*, s. 315-343. [27 s.]
- α Sørensen, A. D. (2009). Eksistentialisme i psykologi, psykoterapi og psykiatri. In: P. H. Am-disen, J. Holst, J. V. Nielsen (eds.), *At tænke eksistensen. Studier i eksistenstænk-ningens historie og betydning* (pp. 217-236). Aarhus Universitetsforlag. [20 s.]
- Thomsen, D. K., & Pillemer, D. B. (2017). I know my story and I know your story: Developing a conceptual framework for vicarious life stories. *Journal of Personality*, 85(4), 464-480 [16 s.]
- α Wells, A. & Matthews, G. (2015). *Attention and emotion A clinical perspective*. New York: Psychology Press. "1 Introduction Cognitive theory of emotional disorders", 1-5 [5 s.].
- α Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), pp. 3–26 New York: Basic Books [23 s.]
- α Young, J.E. & Rygh, J.L. & Weinberger, A.D. & Beck, A.T. (2014). "Chapter 7 Cognitive therapy for depression", 284-291[6 s.]. I Barlow, D.H. (Ed.) (2014). *Clinical handbook of psychological disorders Fifth edition*. New York London: The Guilford Press.

□ Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). Schema therapy: Conceptual model. IN Young, J.E. & Klosko, J.S. & Weishaar, M.E. (2003/2006). *Schema therapy a practitioner's guide*. New York and London: The Guilford Press, p 1-62. (Side 6-21 & 32-40 = 23 s.)

Zeuthen, K. & Køppe, S. (2014). Nyere psykoanalytiske teorier. I: *Personlighedspsykologi – En grundbog om personlighed og subjektivitet* (Køppe, S. & Dammeyer, J., red.), s. 181-208. Kbh: Hans Reitzels Forlag. [25 s.]

I alt 969 s.

SUNDHEDSPSYKOLOGI

Modultitel dansk: Sundhedspsykologi, BA-sidefag PSYK F19 (F19-29519)

Modultitel engelsk: Health Psychology

ECTS: 10

STADS-kode: HEABS0016B

Placering

Forårssemester

6. semester

Modulansvarlig

Mette Kold (MK) (mkoj@ikp.aau.dk)

Cecilie Marie Schmidt Thøgersen (ceciliemst@ikp.aau.dk)

Undervisere

Mette Kold (MK), (mkoj@ikp.aau.dk)

Chalotte Glintborg (CG), (cgl@ikp.aau.dk)

Patrick Karl Bender (PKB), (pbender@ikp.aau.dk)

Tia G.B. Hansen (TH), (tia@ikp.aau.dk)

Peter Clement Lund (PCL), (pclement@ikp.aau.dk)

Cecilie Marie Schmidt Thøgersen (CMST) (ceciliemst@ikp.aau.dk)

Seminarholdere

Hver undervisningsgang består af fire timer, hvoraf de to første timer er forelæsning, og de to sidste er seminar og øvelser. Den undervisningsansvarlige på dagen afholder også øvelser og seminarer.

Type og sprog

Sidefagsmodul/valgfag

Mål

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden

- centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
- videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
- hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.

Færdigheder

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område
- at redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger

- at vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger.

Kompetencer

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om sundhedspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Sundhedspsykologien har som speciale eksisteret i over 30 år. Dens genstandsfelt er bredt, idet dens udgangspunkt er den bio-psyko-sociale menneskeforståelse, og ofte er den også tværfaglig i sin anvendelse.

Særligt det forskningsmæssige fokus, hvor en detaljeret forståelse af de biologiske mekanismer ses i sammenhæng med de psykosociale faktorer, har været i vækst. Feltet er blevet mere komplekst, samtidig med at der kommer mere specifikke inputs til, hvordan sundhedspsykologen kan gøre en reel forskel, dels i sundhedsfremmearbejdet, dels i både fysisk og psykisk sygdomsbehandling og dels inden for rehabiliteringsområdet.

Forelæsningsrækken dækker temaerne angst, depression, stress, kroniske smerter og funktionelle lidelser. Der fokuseres på ungdommens særlige udfordringer samt på kronisk sygdomssvækkelse og alderdom. Perspektivet er gennemgående behandlingsmulighederne i den sundhedspsykologiske rammeforståelse.

Sideløbende reflekteres over den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle, og hvordan man i den professionelle rolle kan arbejde kreativt med rammerne, eksemplificeret gennem en lang række projekter og eksperimenter.

Modulet består af 12 undervisningsdage á 4 timer, i alt 48 timer. Hver kursusdag består af 2 timers forelæsning og 2 timers seminar- og/eller øvelser. Der sættes fokus på:

- Sundhedspsykologiens genstandsområde.
- Psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress i sundhedspsykologisk belysning.
- Sundhedspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækkelse.
- Komplekse symptom- og sygdomsbilleder og sundhedspsykologisk behandling af disse.

- At være pårørende til en symptom- eller sygdomsramt, herunder sorg og reaktioner på tab og traumer.
- Hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende.
- Betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle.
- Historisk / kritisk perspektivering af sundhedspsykologien.
- Opsummering, overblik og kravene til eksamen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger á 2 timer	24
12 seminar- og øvelsesgange á 2 timer	24
Læsning og forberedelse	182
Eksamen	40

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12 forelæsninger á 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Antal seminartimer: 12 gange á 2 timer seminar og øvelser.

Timerne ligger hver gang i umiddelbar forlængelse af forelæsninger, så de i alt 12 mødegange består af 4 timer.

Antal seminarhold: 0

Deltagere

Sidefagsstuderende.

Der er samlæsning med bacheloruddannelsen i psykologi, valgfag 4.- eller 6. semester i 3 af 4 timer, i alt 8 ud af de 12 mødegange.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Mette Kold
2. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Angst, depression og stress generelt set	Mette Kold
3. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst	Chalotte Glintborg
4. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser	Patrick Karl Bender
5. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Præstationskultur og kropsidealer – sammenhængen mellem krop, psyke og samfund.	Peter Clement Lund
6. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Kroniske smerter og håndtering heraf	Mette Kold
7. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Funktionelle lidelser	Mette Kold
8. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Stigmatisering af psykiske lidelser	Cecilie Marie Schmidt Thøgersen
9. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien	Mette Kold
10. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Selskabsdyr	Tia B.G. Hansen
11. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer	Mette Kold
12. Forelæsning & seminar/ øvelser	2 x 45 min. + 2 x 45 min.	Et historisk og kritisk vue på sundhedspsykologien. Afslutning af forløb	Mette Kold

Eksamen

En intern skriftlig prøve i Sundhedspsykologi (Health Psychology).

Prøven er en bunden 7-dages opgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 1000 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 7-10 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Al undervisning foregår på Aalborg Universitet, Teglgårdsplads 1 (Nordkraft), 9000 Aalborg. Det kan ikke forventes at samtlige tekster gennemgås ved forelæsningerne.

1. Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse

4 timer v/ Mette Kold

Der gives en introduktion til sundhedspsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Pensum (i alt 161 s.):

- Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education. Kap. 2. The systems of the body. [22 s]
- Friis-Hasché, E. (2013). *1. Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [21 s]
- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. [10 s]
- Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. 101-122 & s. 165-190. New York: Avery. Kap. 6. Primed for love & Kap. 9. Mind, Body & Genome. [48 s]
- Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. In Wold, M., & Wold, M.. *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. [15 s]
- Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). *Interoception, contemplative practice, and health*. *Frontiers in Psychology*, 6. [25 s]
- Whitehead, P. M. (2019). *Existential Health Psychology*. In *Existential Health Psychology* (pp. 63-73). Palgrave Pivot, Cham. [10 s]

2. Angst, depression og stress

4 timer v/ Mette Kold

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk det seneste ti år i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne. Forelæsningen anskuer både det rent kliniske symptombillede og kommer med et mere socialantropologisk bud på epidemiens årsag.

Pensum (i alt 117 s.):

- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [16 s]

- Nielsen, T., Hougaard, E. & Rosenberg, R. (2002). *Angstens psykologi og biologi*. Kap. 1, s. 11-56. I: Hougaard, E. m.fl. *Angst & angstbehandling*. Kbh.: Hans Reitzels Forlag. [45 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*. S. 179-229. Kbh.: Gyldendal. [50 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. [6 s]

3. Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst

4 timer v/ *Chalotte Glintborg*

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forsvare sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Pensum (i alt 50 s.):

- Glintborg, C. (2018). *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*. Kap. 1, s. 13-18. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [6 s]
- Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*. Kap. 3, 35-46. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [12 s]
- Thøgersen, C.M.S., Glintborg C, Hansen T.G.B. and Trettvik, J. (2022). Psychotherapeutic Intervention for Adults With Acquired Brain Injury: A Case Study Using BackUp. *Front. Rehabil. Sci.* 3:771416. doi: 10.3389/fresc.2022.771416 [10 s.]
- Mømsen, AM.H., Fox, J.C., Nielsen, C.V, Thuesen, J., & Maribo, T. (2022). Rehabilitation Research in Denmark Between 2001 and 2020: A Scoping Review. *Front. Rehabil. Sci.* 3:849216. DOI: 10.3389/fresc.2022.849216 [12 s.]

4. Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser

4 timer v/ *Patrick Karl Bender*

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Pensum (i alt 29 s.):

- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. [5 s]

- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. [7 s]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. [6 s]

5. Præstationskultur og kropsidealer – sammenhængen mellem krop, psyke og samfund.

4 timer v/ Peter Clement Lund

Forelæsningsen relevant i forhold til Sundhedspsykologi: Jf. semesterplanen, står ét af fire mål beskrevet: 'Forståelse for interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.'

Forelæsningsen tager udgangspunkt i sammenhængen mellem kropsidealer og sociale tendenser/strukturer. Specifikt dykkes der ned i, hvordan den verden vi lever i, har et enormt fokus på præstation og optimering, hvilket fører til en stigning af forskellige teknikker til at optimere kroppen, men også til større problemer og lidelser med og i kroppen. Hvad vil det sige at leve i en præstations- eller optimeringskultur? Og hvilke konsekvenser har dette for vores måde at forstå og forholde os til vores kroppe?

Pensum (i alt 51 s.):

- Brinkmann, S. (2010). 1. *Patologiseringsstesen: Diagnoser og patologier før og nu*. In Brinkmann, S. (ed). *Det Diagnosticerede Liv*. Klim. [17 s]
- Dilling, J., & Petersen, A. (2021). *Embodying the culture of achievement: Culture between illness and perfection is a 'thin line' – obtaining the ideal female body as an act of achievement*. *Culture and Psychology*. [20 s]
- Gerish, B., Salfeld, B., Beerbom C., Busch, K. & King, V. (2018) *Optimisation by knife – On types of biographical appropriation of aesthetic surgery in late modernity* in King, V., Gerish, B. & Rosa, H. (Eds.), *Lost in Perfection: Impacts of Optimisation on Culture and Psyche*. Routledge. [14 s.]

6. Kroniske smerter og håndtering heraf

4 timer v/ Mette Kold

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende håndteringsstrategier. Forelæsningsen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Pensum (i alt 124 s.):

- Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*. Kap 14, s. 239-262. In C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [24 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. [14 s]

- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. [26 s]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. [16 s]
- Eccleston, C. (2015). Breathing, *Embodied: The psychology of physical sensation*. Kap. 5. Oxford University Press. [44 s]

7. Funktionelle lidelser

4 timer v/ Mette Kold

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadig mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for en gruppe af sygdomme, hvor man er belastet af eller bekymret over fysiske symptomer, som gør det svært at fungere i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og ikke fungerer normalt. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en betydelig forbedret livskvalitet. Forelæsningsen gennemgår dele af forskningen og behandlingen, som den foregår i DK.

Pensum (i alt 46 s.):

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). [3 s]
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. *et al.* Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> [16 s]
- Herbert, B.M. & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. [13 s]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. [7 s]
- Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of nocebo effects in pain: A meta-analysis: *Pain*, 155(8), 1426–1434. [13 s]

8. Stigmatisering og marginalisering af mennesker med psykiske lidelser

4 timer v/ Cecilie Marie Schmidt Thøgersen

Denne forelæsning gennemgår forskellige perspektiver på stigmatisering og marginalisering af mennesker med psykiske lidelser, og diskuterer spørgsmål som: *Hvilken rolle spiller forskellige årsagsforståelser af psykiske lidelser for stigmatiserings- og marginaliseringsproces-*

ser? Hvilke forskelle er der mellem forskellige psykiske lidelser mht. oplevelser af stigmatisering og marginalisering? På baggrund af aktuel viden, hvordan kan stigmatisering og marginalisering af mennesker med psykiske lidelser reduceres?

Pensum (i alt 44 s.):

- Brinkmann, S. (2017). Mad or normal?: Paradoxes of contemporary diagnostic cultures. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, 14(26), 169-183. [14 s.]
- Kvaale, E.P., Haslam, N., Gottdiener, W.H., 2013. The “side effects” of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33,782–794. [13 s]
- Nilsson, K.K., Kugathasan, P., & Straarup, K.N. (2016). Characteristic, Correlates and Outcomes of Perceived Stigmatization in Bipolar Disorder Patients. *Journal of Affective Disorders*, 194; 196-201. [6 s]
- Schnittker, J. (2008). An uncertain revolution: Why the rise of a genetic model of mental illness has not increased tolerance. *Social science & medicine*, 67(9), 1370-1381. [11 s.]

9. Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien

4 timer v/ Mette Kold

Mindfulness og compassion bruges i stadig stigende grad i (sundheds)psykologien, både i forhold til sygdomsramte og deres pårørende. De mest anvendte retninger og deres anvendelsesområder inden for psykologien gennemgås kort. Der zoomes ind på retningen Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT), som især bruges i forhold til at forebygge tilbagefald af svær depression. MBCT har også dannet udgangspunkt for forløb til gruppebaserede kræfthåndteringsforløb.

Pensum (i alt 136 s.):

- Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s]
- Segal, Z.V., Williams, J.M.G. og Teasdale, J.D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed), s. 11-60. New York: Guilford Press. Kap. 1. Depression casts a long shadow. Kap. 2. Why do people that have recovered from depression relapse?. Kap. 3. Developing mindfulness-based cognitive therapy. [50 s]
- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 81-97. Washington: American Psychological Association. Kap. 6. Mindfulness-based interventions for medical populations. [17 s]
- Nhat Hanh, T. Stilhed. (2016). *Stilhedens kraft i en støjende verden*, side 44-84. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed. [40 s]
- Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. [3 s]

10. Selskabsdyr

4 timer v/ Tia Hansen

Hvorfor har mennesker kæledyr, og hvad er de sundhedspsykologiske perspektiver? Forelæsningen foreslår en rammeforståelse og diskuterer det videnskabelige belæg for sundhedsmæssige effekter. Der rundes af med centrale temaer i aktuel international forskning samt forslag til god praksis på området.

Pensum (i alt 56 s.):

- Hansen, T. G. B. (2018). Dyreassisteret rehabilitering. In C. Glintborg (Ed.), Rehabiliteringspsykologi. En introduktion i teori og praksis. (pp. 153-173). Danmark: Aarhus Universitetsforlag. [21 s.]
- Herzog, H. (2011). The impact of pets on human health and psychological well-being: fact, fiction, or hypothesis? *Current Directions in Psychological Science*, 20(4), 236-239. doi:10.1177/0963721411415220 [4 s.]
- Veevers, J. E. (1985). The social meaning of pets. *Marriage & Family Review*, 8(3-4), 11-30. doi:10.1300/J002v08n03_03 [20 s.]
- IAHAIO. (2018). IAHAIO White Paper. Definitions for Animal Assisted Intervention and guidelines for wellness of animals involved in AAI. Retrieved from <http://iahaio.org/best-practice/white-paper-on-animal-assisted-interventions/> [11 s.]

11. Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer.

4 timer v/ Mette Kold

I terapiforskningen har man konstateret, at kvaliteten af relationen samt terapeutens nærvær er væsentlige udslagsgivende faktorer for effekt. Placeboforskningen understøtter betydningen og vigtigheden af de menneskelige møder. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne.

Pensum (i alt 37 s.):

- Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s]
- Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. [13 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education; Milton Vol. 19, Iss. 1*, (Apr 2016): 33-41. [9 s]

12. Et historisk og kritisk vue på sundhedspsykologien. Afslutning af forløbet.

4 timer v/ Mette Kold

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

Pensum (i alt 44 s.):

- Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology*, 23(3), 506–523. [18 s]

- Taylor, S.E. (2018). Health psychology (Tenth edition), s. 312-327. New York, NY: McGraw-Hill Education. [16 s]
- Whitehead, P. M. (2019). Conclusion: Caring for the Human Being—An Outline for Applied Existential Health Psychology. In *Existential Health Psychology* (pp. 99-109). Palgrave Pivot, Cham. [10 s]

Samlet litteraturoversigt:

Bøger der kan købes i FACTUM:

- Glintborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi: en introduktion i teori og praksis*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Bogen er på i alt 309 sider. Herfra kap. 1 (s. 13-18), 3 (s. 35-46), 7 (s. 89-114), 10 (s. 153-174), 14 (s. 239-262). [88 s]

I øvrigt:

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). <https://doi.org/10.4172/2471-2701.1000e104> [3 s]
- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003> [5 s]
- Brinkmann, S. (2010). *Det diagnosticerede liv: sygdom uden grænser*. Århus: Klim. Herfra kap. 1 (17 s.). [17 s]
- Brinkmann, S. (2017). Mad or normal?: Paradoxes of contemporary diagnostic cultures. *Tidsskrift for Forskning i Sygdom og Samfund*, 14(26), 169-183. [14 s.]
- Dahl, C. J., Wilson-Mendenhall, C. D., & Davidson, R. J. (2020). The plasticity of well-being: A training-based framework for the cultivation of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(51), 32197-32206. DOI: 10.1073/pnas.2014859117 [10 s]
- Dilling, J., & Petersen, A. (2021). *Embodying the culture of achievement: Culture between illness and perfection is a 'thin line' – obtaining the ideal female body as an act of achievement*. *Culture and Psychology*. [20 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(1), 33–41. <https://doi.org/10.1007/BF03400985> [9 s]
- Eccleston, C. (2015). *Embodied: The psychology of physical sensation*. Oxford University Press. Herfra kap. 5. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198727903.001.0001> [44 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange: om frygt og helte*. Copenhagen: Gyldendal. Herfra s. 179-229. [50 s]
- Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). Interoception, contemplative practice, and health. *Frontiers in Psychology*, 6. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00763> [25 s]

- Friis-Hasché, E. (2013). 1. Sundhed, sygdom og funktion, s. 25-45. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. Klinisk sundhedspsykologi. Kbh.: Munksgaard. [21 s]
- Gerish, B., Salfeld, B., Beerbom C., Busch, K. & King, V. (2018) *Optimisation by knife – On types of biographical appropriation of aesthetic surgery in late modernity* in King, V., Gerisch, B. & Rosa, H. (Eds.), *Lost in Perfection: Impacts of Optimisation on Culture and Psyche*. Routledge. [14 s.]
- Goleman, D., & Davidson, R. J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*. New York: Avery. Herfra kap. 6 (s. 101-122) & 9 (s. 165-190). [48 s]
- Herbert, B. M., & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. <https://doi.org/10.1111/j.1756-8765.2012.01189.x> [13 s]
- Hougaard, E., Rosenberg, R., & Nielsen, T. (2008). Angst og angstbehandling. Hans Reitzel. Herfra del af kap. 1, s. 11-56. [45 s]
- Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. <https://doi.org/10.1001/jama.2016.4875> [3 s]
- Kallesøe, K.H., Schröder, A., Wicksell, R.K. et al. Feasibility of group-based acceptance and commitment therapy for adolescents (AHEAD) with multiple functional somatic syndromes: a pilot study. *BMC Psychiatry* 20, 457 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12888-020-02862-z> [16 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. <https://doi.org/10.1080/19012276.2012.693727> [14 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.062> [7 s]
- Kvaale, E. P., Haslam, N., & Gottdiener, W. H. (2013). The ‘side effects’ of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33(6), 782–794. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2013.06.002> [13 s]
- Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2016.16121341> [2 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. <https://doi.org/10.1073/pnas.1010076108> [6 s]
- Momsen, AM.H., Fox, J.C., Nielsen, C.V, Thuesen, J., & Maribo, T. (2022). Rehabilitation Research in Denmark Between 2001 and 2020: A Scoping Review. *Front. Rehabil. Sci.* 3:849216. DOI: 10.3389/fresc.2022.849216 [12 s.]
- Netterstrøm, B. (2013). *Stress*. Kap. 6, s. 123-138. In Friis-Hasché, E., Frostholt, L. & Schröder, A. Klinisk sundhedspsykologi. Kbh.: Munksgaard. [16 s]

- Nhât Hanh. (2016). *Stilhed: stilhedens kraft i en støjende verden*. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed, side 44-84. [41 s]
- Nilsson, K. K., Kugathasan, P., & Straarup, K. N. (2016). Characteristics, correlates and outcomes of perceived stigmatization in bipolar disorder patients. *Journal of Affective Disorders*, 194, 196–201. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.01.025> [6 s]
- Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of nocebo effects in pain: A meta-analysis: *Pain*, 155(8), 1426–1434. <https://doi.org/10.1016/j.pain.2014.04.016> [13 s]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed). New York: Guilford Press. Herfra kap. 1, 2 & 3, side 11-60. [50 s]
- Schnittker, J. (2008). An uncertain revolution: Why the rise of a genetic model of mental illness has not increased tolerance. *Social science & medicine*, 67(9), 1370-1381. [11 s.]
- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 s]
- Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology*, 23(3), 506–523. <https://doi.org/10.1177/1359105318755409> [18 s]
- Taylor, S. E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition). New York, NY: McGraw-Hill Education. Herfra kap. 2 (s. 14-36) & kap. 15 (s. 312-327). [37 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [13 s]
- Thøgersen, C.M.S., Glintborg C, Hansen T.G.B. and Trettvik, J. (2022). Psychotherapeutic Intervention for Adults With Acquired Brain Injury: A Case Study Using BackUp. *Front. Rehabil. Sci.* 3:771416. doi: 10.3389/fresc.2022.771416 [10 s.]
- Tromholt, M. (2016). The Facebook Experiment: Quitting Facebook Leads to Higher Levels of Well-Being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(11), 661–666. <https://doi.org/10.1089/cyber.2016.0259> [6 s]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000445> [7 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. <https://doi.org/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s]
- Whitehead, P. M. (2019). *Existential Health Psychology: The Blind-spot in Healthcare*. Springer. Kap 6 & 9 <https://doi.org/10.1007/978-3-030-21355-8> [20 s]

- Wold, M. (red). (2018). Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser. Jensen & Dalgaard. S. Herfra kapitlet af Prætorius, N.A. Opgør med konkurrencestatens primitive menneskesyn. [15 s]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.07.018> [16 s]

990 sider i alt.

INTRODUKTION TIL PSYKOLOGISK FORSKNINGSMETODOLOGI

Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi
Introduction to research methodology in psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEABS0015B

Placering

6. Semester (2. Semester sidefag)

Modulansvarlig

Jaan Valsiner (jvalsiner@ikp.aau.dk)

Nik Kharlamov (nik@ikp.aau.dk)

Undervisere

Jaan Valsiner (JV) jvalsiner@ikp.aau.dk

Nik Kharlamov (NK) nik@ikp.aau.dk

Type og sprog

Sidefagsmodul (kursus)

Engelsk og Dansk

Mål

Viden

- *psykologiens videnskabsteoretiske egenart og forhold til øvrige videnskabelige fag samt til hverdagspsykologiske forklaringer*
- *kvalitative og kvantitative psykologiske metoder og deres historiske udvikling*
- *præmisser for anvendelse og brug af forskellige metoder*

Færdigheder

- *at reflektere over forskellige kvalitative og kvantitative forskningsmetoder og indplacere dem i forhold til videnskabsteoretiske overvejelser*
- *at kunne reflektere over etiske og juridiske begreber og problemstillinger i psykologisk forskning*
- *at forstå, fortolke og forholde sig kritisk til psykologiske metoder, undersøgelser og forskningsresultater*

Kompetencer

- *at identificere og reflektere over psykologiske forskningsmetodologiske problemstillinger*

- at udvælge, evaluere og formidle psykologiske forskningsresultater i lyset af relevante videnskabsteoretiske og forskningsmetnologiske overvejelser
- at kunne forklare og formidle forskelle mellem hverdagspsykologiske forklaringer og videnskabeligt baseret psykologisk viden

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en indføring i grundlæggende forskningsmetnologiske principper og overvejelser i forhold til psykologisk forskning generelt og i forhold til konkrete problemstillinger. Forskellige forskningsmetnologiske tilgange diskuteres ud fra deres videnskabsteoretiske grundlag og med hensyn til forskellige psykologiske problemstillinger, typer af data, analysemetoder, resultater og fortolkning af resultater.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
3 forelæsninger á 4 timer + 6 forelæsninger á 2 timer	24
Læsning og forberedelse	74
Eksamen	37

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12

Antal forelæsningshold: 1

Deltagere

2. semester sidefag (6. semester)

Deltagerforudsætninger

Ingen særlige forudsætninger.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser/ Seminarholder
1. Forelæsning	4 x 45 min.	Qualitative methodology and psychological knowledge	Jaan Valsiner
2. Forelæsning	4 x 45 min.	Guided projection, introspection and extrospection in method construction	Jaan Valsiner
3. Forelæsning	4 x 45 min.	Experiment and single case analysis as qualitative methods	Jaan Valsiner
4. Forelæsning	2 x 45 min.	Udforskning af kausale forhold med kvantitative metoder	Nik Kharlamov
5. Forelæsning	2 x 45 min.	Psykometri: Måling af psykologiske egenskaber	Nik Kharlamov
6. Forelæsning	2 x 45 min.	Hypotesetestning: Fra teori til eksperiment og tilbage igen	Nik Kharlamov
7. Forelæsning	2 x 45 min.	Statistik og statistisk dataanalyse	Nik Kharlamov
8. Forelæsning	2 x 45 min.	Sampling og validitet	Nik Kharlamov
9. Forelæsning	2 x 45 min.	Hverdagspsykologi, anvendt psykologisk forskning og psykologisk praksis	Nik Kharlamov

Eksamen

En individuel ekstern skriftlig prøve i Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi (Introduction to Research Methodology in Psychology).

Prøven er en bunden 7-dages hjemmeopgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet. Besvarelsen skal demonstrere de læringsmål, som er angivet i modulbeskrivelsen ovenfor.

Sidetæl: 5-7 sider.

Prøvens omfang: 5 ECTS-point.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator og ekstern censor.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrieede.

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Alle kilder er tilgængelige gennem AUB ved at sætte DOI link i søgefeltet (AUBs "perma-links" er desværre ikke at betragte som permanente) eller downloades fra kursets Moodle side. Pensum til Niks forelæsninger er angivet i den anbefalede læserækkefølge. Samlet pensum: 488 s.

1. forelæsning: Qualitative methodology and psychological knowledge

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- The methodology cycle

- Interview: 3-step analysis
- Rating scales as a graphic method

Forelæsningens pensum (44 s. i alt):

- Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-61064-1> Chapters 3 (Methodology in the new key: The methodology cycle) and 5 (The role of methods in the methodology cycle). [27 s.]
- Wagoner, B., & Valsiner, J. (2005). Rating tasks in psychology: From static ontology to dialogical synthesis of meaning. In A. Gülerce, A. Hofmeister, I. Staeuble, G. Saunders & J. Kaye (Eds.), *Contemporary theorizing in psychology: Global perspectives* (pp. 197–213). Captus University Publications. [17 s., downloades fra Moodle]

2. forelæsning: Guided projection, introspection and extrospection in method construction

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Guided projection in method construction
- Introspection: Systematic observing of oneself
- Extrospection and autoethnography

Forelæsningens pensum (85 s. i alt):1

- Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-61064-1> Chapters 4 (Frames of reference), 6 (Introspection as the basic method in psychological science) and 7 (Methods of extrospection: Interview, questionnaire, experiment). [30 s.]
- Kullasepp, K. (2014). Through the professional role to the world of new meanings. In S. Salvatore, A. Gennaro & J. Valsiner (Eds.), *Multicentric identities in a globalizing world* (pp. 111–132). Information Age Publishers. [22 s., downloades fra Moodle]
- Burkart, T. (2018). Dialogic introspection—A method of investigating experience. *Human Arenas*, 1, 167–190. <https://doi.org/10.1007/s42087-018-0027-5> [24 s.]
- Tsuchimoto, T. (2021). Transfer of specific moment to general knowledge: Suggestions from cultural developmental autoethnography and autoethnographic trajectory equifinality modeling. *Human Arenas*, 4, 302–310. <https://doi.org/10.1007/s42087-021-00220-3> [9 s.]

3. forelæsning: Experiment and single case analysis as qualitative methods

v/ Jaan Valsiner (engelsk)

- Experiment as a qualitative method
- Methods of movement: Walking and talking aloud
- Catalysis in education and psychology
- Systemic single case analysis

Forelæsningens pensum (110 s. i alt):

- Wagoner, B. (2010). Remembering methodology: Experimenting with Bartlett. In A. Toomela & J. Valsiner (Eds.), *Methodological thinking in psychology: 60 years gone astray?* (pp. 145–187). Information Age Publishing. [43 s., downloades fra Moodle]

- Kusenbach, M. (2003). Street phenomenology: The go-along as ethnographic research tool. *Ethnography*, 4(3), 455–485. <https://doi.org/10.1177/146613810343007> [31 s.]
- Kadianaki, I., & Zittoun, T. (2014). Catalysts and regulators of psychological change in the context of immigration ruptures. In K. Cabell & J. Valsiner (Eds.), *The catalyzing mind: Beyond models of causality* (pp. 191–207). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-8821-7_10 [17 s.]
- Valsiner, J. (2017). From methodology to methods in human psychology. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-61064-1> Chapters 1 (Methodology as foundation for discovery) and 2 (General epistemology of open systems). [19 s.]

4. Forelæsning: Udforskning af kausale forhold med kvantitative metoder

v/ Nik Kharlamov

- Kvalitativ og kvantitativ forskning: falsk dikotomi eller virkelig uoverensstemmelse?
- Årsager, tendenser, hypoteser, modeller
- Variabler: Uafhængige, afhængige, uønskede (støj-variabler)
- Eksperimenter, quasi-eksperimenter, korrelationsstudier, case-studier
- Det generelle begreb om validitet

Forelæsningens pensum (40 s. i alt):

- Kirk, R. (2013). *Experimental design: Procedures for the behavioral sciences* (4. udg.). SAGE. <https://doi.org/10.4135/9781483384733> Kapitel 1: Research strategies and the control of nuisance variables. [29 s.]
- van Rooij, I. (2022). Psychological models and their distractors. *Nature Reviews Psychology*, 1, 127–128. <https://doi.org/10.1038/s44159-022-00031-5> [2 s.]
- Gamble, T., Walker, I. (2016). Wearing a bicycle helmet can increase risk taking and sensation seeking. *Psychological Science*, 27(2), 289–294. <https://doi.org/10.1177/0956797615620784> [6 s.]
- Radun, I., & Lajunen, T. (2018). Bicycle helmets and the experimenter effect. *Psychological Science*, 29(6), 1020–1022. <https://doi.org/10.1177/0956797618761040> [3 s.]

5. Forelæsning: Psykometri: Måling af psykologiske egenskaber

v/ Nik Kharlamov

- Psykometri og måling
- Fænomener, faktorer, konstrukter, variabler
- Spørgeskemaer, skalaer, instrumenter
- Skalaudvikling og validering
- Konstrukt validitet og pålidelighed (reliabilitet)
- Faktor analyse og intern konsistens
- Anvendelighed af instrumenter på tværs af kontekster (sprog, kulturer, individuelle forskelle)

Forelæsningens pensum (42 s. i alt):

- Clark, L. A., & Watson, D. (2019). Constructing validity: New developments in creating objective measuring instruments. *Psychological Assessment*, 31(12), 1412–1427. <https://doi.org/10.1037/pas0000626> [16 s.]

- Flake, J. K., & Fried, E. I. (2020). Measurement Schmeasurement: Questionable measurement practices and how to avoid them. *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*, 3(4), 456–465. <https://doi.org/10.1177/2515245920952393> [10 s.]
- Vedel, A., Gøtzsche-Astrup, O., & Holm, P. (2019). The Danish IPIP-NEO-120: A free, validated five-factor measure of personality. *Nordic Psychology*, 71(1), 62–77. <https://doi.org/10.1080/19012276.2018.1470553> [16 s., find og læs derudover selve den danske udgave af skalaen online]

6. Forelæsning: Hypotesetestning: Fra teori til eksperiment og tilbage igen v/ Nik Kharlamov

- Teoretiske og statistiske hypoteser
- Udforskende (exploratory) og bekræftende (confirmatory) forskning
- Person- og gruppeniveau hypoteser
- N = 1: Case-Studier
- Generalisering og generaliserbarhed

Forelæsningens pensum (45 s. i alt):

- de Groot, A. D. (2014). The meaning of “significance” for different types of research (E.-J. Wagenmakers et al., Trans.). *Acta Psychologica*, 148, 188–194. (Original work published 1956.) <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2014.02.001> [7 s.]
- McManus, R. M., Young, L., & Sweetman, J. (2023). Psychology is a property of persons, not averages or distributions: Confronting the group-to-person generalizability problem in experimental psychology. *Advances in Methods and Practices in Psychological Science*, 6(3), 1–23. <https://doi.org/10.1177/25152459231186615> [23 s.]
- Nickels, L., Fischer-Baum, S., & Best, W. (2022). Single case studies are a powerful tool for developing, testing and extending theories. *Nature Reviews Psychology*, 1, 733–747. <https://doi.org/10.1038/s44159-022-00127-y> [15 s.]

7. Forelæsning: Statistik og statistisk dataanalyse v/ Nik Kharlamov

- Statistik og statistisk dataanalyse i psykologi
- Null Hypotese Signifikans Testning (NHST)
- Statistisk signifikans
- Tilfældig og ikke-tilfældig sampling
- Statistisk power og effektstørrelse
- Udfordringer ved NHST og alternativer til denne
- Meta-analyse
- Visualisering af kvantitativ data

Forelæsningens pensum (43 s. i alt):

- Hoem, J. M. (2011). Statistical significance. In M. Lovric (Ed.), *International encyclopedia of statistical science* (pp. 1468–1470). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-642-04898-2> [3 s.]

- Cumming, G. (2014). The new statistics: Why and how. *Psychological Science*, 25(1), 7–29. <https://doi.org/10.1177/0956797613504966> [23 s.]
- Mellenbergh, G. J. (2019). *Counteracting methodological errors in behavioral research*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-12272-0> Kapitel 2: Probability sampling. [17 s.]

8. Forelæsning: Sampling og validitet

v/ Nik Kharlamov

- Intern og ekstern validitet
- Universalitet, variation og repræsentativitet
- Psykologiens reproducerbarhedskrise
- Åben videnskab: forhåndsregistrering og åbne metoder, data og analyse
- Tvivlsomme forskningspraksisser

Forelæsningsens pensum (29 s. i alt):

- Mellenbergh, G. J. (2019). *Counteracting methodological errors in behavioral research*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-12272-0> Kapitel 3: Nonprobability sampling. [7 s.]
- Wingen, T. (2022). How to start a replication crisis. *Nature Reviews Psychology*, 1, 317. <https://doi.org/10.1038/s44159-022-00069-5> [1 side]
- Open Science Collaboration. (2015). Estimating the reproducibility of psychological science. *Science*, 349(6251), 943. <https://doi.org/10.1126/science.aac4716> [1 side]
- Albertyn, C. (2023). The legacy of the reproducibility crisis. *Nature Reviews Psychology*, 2, 590. <https://doi.org/10.1038/s44159-023-00236-2> [1 side]
- Munafò, M. R., Nosek, B. A., Bishop, D. V. M., Button, K. S., Chambers, C. D., Percie du Sert, N., Simonsohn, U., Wagenmakers, E.-J., Ware, J. J., & Ioannidis, J. P. A. (2017). A manifesto for reproducible science. *Nature Human Behaviour*, 1, a0021. <https://doi.org/10.1038/s41562-016-0021> [9 s.]
- Crandall, C. S., & Sherman, J. W. (2016). On the scientific superiority of conceptual replications for scientific progress. *Journal of Experimental Social Psychology*, 66, 93–99. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2015.10.002> [7 s.]
- Majid, A. (2023). Establishing psychological universals. *Nature Reviews Psychology*, 2, 199–200. <https://doi.org/10.1038/s44159-023-00169-w> [2 s.]
- Henrich, J., Heine, S. J., & Norenzayan, A. (2010). Most people are not WEIRD. *Nature*, 466, 29. <https://doi.org/10.1038/466029a> [1 side]

9. Forelæsning: Hverdagspsykologi, anvendt psykologisk forskning og psykologisk praksis

v/ Nik Kharlamov

- Hverdagspsykologi og psykologi i konkurrence og sameksistens med hinanden
- Anvendt psykologi, klinisk psykologi og akademisk psykologi
- Klinisk og statistisk forudsigtelse (Meehl)
- Offentlig opfattelse af psykologisk videnskab

Forelæsningsens pensum (50 s. i alt):

- Gal, D., & Rucker, D. D. (2022) Experimental validation bias limits the scope and ambition of applied behavioural science. *Nature Reviews Psychology*, 1, 5–6. <https://doi.org/10.1038/s44159-021-00002-2> [2 s.]
- Grove, W. M. (2005). Clinical versus statistical prediction: The contribution of Paul E. Meehl. *Journal of Clinical Psychology*, 61(10), 1233–1243. <https://doi.org/10.1002/jclp.20179> [11 s.]
- Meehl, P. E. (1957). When shall we use our heads instead of the formula? *Journal of Counseling Psychology*, 4(4), 268–273. <https://doi.org/10.1037/h0047554> [6 s.]
- Lilienfeld, S. O., Sauvigné, K. C., Lynn, S. J., Cautin, R. L., Lutzman, R. D., & Waldman, I. D. (2015). Fifty psychological and psychiatric terms to avoid: A list of inaccurate, misleading, misused, ambiguous, and logically confused words and phrases. *Frontiers in Psychology*, 6, a1100. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01100> [15 s.]
- Ferguson, C. J. (2015). “Everybody knows psychology is not a real science”: Public perceptions of psychology and how we can improve our relationship with policymakers, the scientific community, and the general public. *American Psychologist*, 70(6), 527–542. <https://doi.org/10.1037/a0039405> [16 s.]
- Genlæs Kirk fra Kursusgang 4 og lav øvelser til kapitlet

Valgfag for BA-sidéfag (Studieordningen 2021)

Flersprogethed i uddannelsessystemet

Modulbeskrivelse

Modultitel

STADS-kode: HEA460044V

Flersprogethed i undervisningssystemet

5 ECTS

Placering

BA-sidéfagsstuderende, samlæst med bachelorstuderende på 4. og 6. semester.

Modulansvarlige

Noomi Christine Linde Matthiesen, noomi@ikp.aau.dk

Hanne B. Søndergaard Knudsen, hannebsk@ikp.aau.dk

Type og sprog

§ 28 Modulet "Valgfag" i studieordning for bacheloruddannelsen i psykologi, september 2016.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- og forståelse for de udfordringer elever med flere sprog møder i uddannelsessystemet. Den studerende får et overblik over forskellige teoretiske tilgange til samt empiriske studier af feltet
- og kendskab til og forståelse for aktuel forskning indenfor området såvel som anvendelsesmulighederne for den erhvervede indsigt i psykologisk praksis

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder til:

- kritisk at vurdere forskellige teoretiske tilgange og empiriske studier af flersprogethed samt deres respektive videnskabsteoretiske baggrund
- at formidle og anvende tilgange og metoder på konkrete problemstillinger i relation til flersprogethed i uddannelsessystemet
- at overføre viden fra psykologisk forskning på psykologiske anvendelsesområder

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at håndtere videnskabelige tekster om samspillet mellem flersprogethed og uddannelsessystemet i en relevant teoretisk og metateoretisk sammenhæng og kunne evaluere disse selvstændigt og kritisk
- at kunne reflektere over forholdet mellem anvendt forskning vedrørende flersprogethed og andre psykologiske fagområder
- at kunne identificere egne læringsbehov og egen faglig videreudvikling indenfor område
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen videre faglig udvikling

Fagindhold

Dette valgfag undersøger betydningen af nationalitet, etnicitet og flersprogethed i uddannelsessystemet. Kurset inddrager flere forskellige forskningstraditioner for at muliggøre en kompleks forståelse af de muligheder og udfordringer som elever, forældre, lærere/pædagoger og psykologer står overfor, når elever med flere sprog indgår i undervisningen. Undervisningen vil bestå af forelæsninger og case-arbejde fordelt på fire undervisningsgange.

Omfang og forventet arbejdsindsats

6 forelæsninger á 4 timer, dvs. 24 lektioner i alt.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt undervejs.

Deltagere

BA-sidefagsstuderende, samlæst med bachelorstuderende på 4. og 6. semester.

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset. Disse opgaver kan bl.a. indebære aktiv deltagelse i igangværende forskningsprojekter (participant pools), som specificeres i semesterplanen.

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et eksamensforsøg.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Censur: Intern prøve

Syge- og re-eksamen

Skriftlig.

Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Se desuden "vigtige datoer" og "Formalia vedr. Prøver".

De enkelte undervisningsgange

Kursus-gang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser	Litteratur
1	4x45 min.	Introduktion til fagområdet	Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen	Bang-Carlens, B.B. (2017) Cenoz, J. (2013) Cho, G. (2000) Bialystok, E. (2017) Kofoed, J. (2011)
2	4x45 min.	Flere sprog i undervisningen	Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen	Cenoz, J. & Gorter, D. (2017) Cunningham, C. (2019) De Angelis, G. (2011). Delbridge, A., & Helman, L. A. (2016). García-Mateus, S. & Palmer, D. (2017). Hornberger, N. H., & Johnson, D. C. (2007). Horst, C. & Gitz-Johansen (2010). Jared, D., Cormier, P., Levy, B. A., & Wade-Woolley, L. (2011). Lagerman, L. (2015). Undervisningsministeriet (2017a). Melby-Lervåg & Lervåg (2011)
3	4x45 min.	Forældresamarbejde med flere sprog	Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen	Bregnbæk, S., Arent, A., Martiny-Bruun, A., & Jørgensen, N.J. (2017). Laursen, H. P. (2013). Matthiesen, N. & Ovesen, M. (In press). Schneider, C., & Arnot, M. (2018).
4	4x45 min.	Identitet, deltagelsesmuligheder og flersprogethed	Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen	Allen, Q. (2013). Bundgaard, H. & Gulløv, E. (2011). Gilliam, L. (2018). Matthiesen, N. (2017). Medrano, J.D. (2018).

5	4x45 min.	Flersprogethed i ungdoms-uddannelser	Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen	Mørck (2006) Pedersen (2013)
6	4x45 min.	Om at overskride marginalisering	Noomi Matthiesen Hanne B. Søndergaard Knudsen	Jaffe-Walter, R. (2016). Matthiesen, N. C. L. (2019).

Litteratur (538 sider)

1. Introduktion til flersprogethed

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Cenoz, J. (2013). Defining Multilingualism, *Annual Review of Applied Linguistics*, 33, s. 3-18. Cambridge University Press. [15 sider] <https://search-proquest-com.zorac.aub.aau.dk/docview/1462366360/fulltextPDF/DBE1FAC6AF1847FAPQ/1?accountid=8144>
- Cho, G. (2000) The Role of Heritage Language in Social Interactions and Relationships: Reflections from a Language Minority Group, *Bilingual Research Journal*, 24:4, 369-384, [15 sider] <https://doi.org/10.1080/15235882.2000.10162773>
- Bialystok, E. (2017). The Bilingual Adaptation: How Minds Accommodate Experience. *Psychological Bulletin*, 143(3), 233-262 [30 sider] <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1037/bul0000099>
- Kofoed, J. 2011. Race, etnicitet, nationalitet, tosproget – hvad taler vi om? *Københavnstudier i tosprogethed*, 61: 44-56. [12 sider]

2. Flere sprog i undervisningen

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Cenoz, J. & Gorter, D. (2017) Minority languages and sustainable translanguaging: threat or opportunity? *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 38(10), 901-912, [11 sider] DOI: 10.1080/01434632.2017.1284855
- Cunningham, C. (2019). When 'home languages' become 'holiday languages': teachers' discourses about responsibility for maintaining languages beyond English. *Language, Culture and Curriculum*. [15 sider] <https://doi.org/10.1080/07908318.2019.1619751>
- De Angelis, G. (2011). Teachers' beliefs about the role of prior language knowledge in

- learning and how these influence teaching practices. *International Journal of Multilingualism*, 8(3), 216-234, [16 sider] <https://doi.org/10.1080/14790718.2011.560669>
- Delbridge, A., & Helman, L. A. (2016). Evidence-based strategies for fostering biliteracy in any classroom. *Early Childhood Education Journal*, 44(4), 307–316. [9 sider] <https://doi.org/10.1007/s10643-015-0712-7>
  - García-Mateus, S. & Palmer, D. (2017). Translanguaging pedagogies for positive identities in two-way dual language bilingual education, *Journal of Language, Identity & Education*, 16(4), 245-255, [10 sider] <https://doi.org/10.1080/15348458.2017.1329016>
  - Horst, C. & Gitz-Johansen 2010. a, *Intercultural Education* 21(2): 137-151. [14 sider]
  - Jared, D., Cormier, P., Levy, B. A., & Wade-Woolley, L. (2011). Early predictors of biliteracy development in children in French immersion: a 4-year longitudinal study. *Journal of Educational Psychology*, 103(1), 119–139. [20 sider] <https://doi.org/10.1037/a0021284>
  - Knudsen, H.B.S., Donau, P.S., Mifsud, C., Papadopoulos, T. & Dockrell, J. (2020). Multilingual Classrooms - Danish Teachers' Practices, Beliefs and Attitudes. *Scandinavian Journal of Educational Research* 65(5) 767-782. <https://doi.org/10.1080/00313831.2020.1754903> [15 sider]
  - Lagerman, L. (2015). Ethnic Minority Students in – or out of? - Education: Processes of Marginalization in and across School and Other Contexts. *Outlines. Critical Practice Studies*. 16 (2), p. 139-161. [20 sider].
  - Melby-Lervåg, M. & Lervåg, A. (2011). Cross-linguistic transfer of oral language, decoding, phonological awareness and reading comprehension: a meta-analysis of the correlational evidence. *Journal of Research in Reading*, 34 (1), 114-135. DOI: 10.1111/j.1467-9817.2010.01477.x [22 sider]

3. Forældresamarbejde med forældre med flere sprog

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Bregnbæk, S., Arent, A., Martiny-Bruun, A., & Jørgensen, N.J. (2017). Statens eller familiens børn? Tvang og omsorg i mødet mellem nytilkomne familier og danske daginstitutioner. *Forskning i pædagogers profession og uddannelse*. 1(2) s. 54-67. [13 sider]
- Laursen, H. P. (2013). Biliteracy og skriftsprogstilegnelse. I H. P. Laursen (Ed.), *Literacy og sproglig diversitet* (pp. 11–48). Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. [37 sider]
- Matthiesen, N. & Ovesen, M. (2020). Skole-hjemsamarbejde med etniske minoritetsfamilier. Aarhus: KLIM. Kap. 2 (s. 35-51), kap. 3 (s.56-74), kap. 4 (s. 80-103), kap. 5 (s. 109-132). [80 sider]
- Schneider, C., & Arnot, M. (2018). Transactional school-home-school communication: Addressing the mismatches between migrant parents' and teachers' views of parental

knowledge, engagement and the barriers to engagement. *Teaching and Teacher Education*, 75, 10-20 [10 sider]. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1016/j.tate.2018.05.005>

4. Identitet, deltagelsesmuligheder og flersprogethed

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Allen, Q. (2013). Balancing school and cool: tactics of resistance and accommodation among black middle-class males. *Race, Ethnicity and Education*. 16 (2) p. 203-224. [21 sider]
- Bundgaard, H. & Gulløv, E. (2011). Children of Different Categories. Educational Practice and the Production of Difference in Danish Daycare Institutions. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 32 (1), p. 145-155. [10 sider]
- Gilliam, L. (2008). Balladens fornuft. I: *Ungdomsforskning: Unge med etnisk minoritetsbaggrund*. Nr. 1&2, s. 25-34 [9 sider].
- Matthiesen, N. (2017). "Føler du dig som dansker, Bilaal?": En analyse af kategoriseringsdynamikker i en dansk fjerde klasse. *Barn*. 2(3), s. 89-103. [14 sider]
- Medrano, J.D. (2018). Multilingualism and European Identification *Sociological Inquiry*, 88(3), 410–434 [24 sider]. <https://psycnet-apa-org.zorac.aub.aau.dk/doi/10.1111/soin.12211>

5. Flersprogethed I ungdomsuddannelser

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Mørck, Yvonne (2006) *Multikulti-gymnasieliv: identifikationer, solidaritetsformer og medborgerskab*. I: Simon Laumann Jørgensen & Morten Sandberg (red.): *Kulturlighed. Temaer om kulturel identitet, foranderlighed og anerkendelse*, Århus: Forlaget Philosophia. [15 sider]
- Pedersen, M. S. (2013). Billeder i hovedet: Etniske minoritetsdrengene i erhvervsuddannelse. In C. Helms Jørgensen (Ed.), *Drengene og maskuliniteter i ungdomsuddannelserne* (pp. 225-242). Roskilde Universitetsforlag. [17 sider]

6. Om at overskride marginalisering

v/ Noomi Christine Linde Matthiesen og Hanne B. Søndergaard Knudsen

Pensum:

- Jaffe-Walter, R. (2016). *Coercive Concern: Nationalism, Liberalism, and the Schooling of Muslim Youth*. Kap. 3 (s. 77-104) & Kap. 6 (s. 155-174) California: Stanford University Press. [46 sider]
- Matthiesen, N. C. L. (2019). Producing pathways: The production of change for ethnic minority socially marginalized families. *Annual Review of Critical Psychology*, 16, 1311–1329. [18 sider]

Informationsvisualisering: Visuel Perception af viden, information og data

Information Visualization: Visual Perception of Knowledge, Information and Data

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460041V

Placering

BA-sidéfagsstuderende, samlæst med bachelorstuderende på 4. og 6. semester.

Modulansvarlig

Nik Kharlamov, nik@ikp.aau.dk

Undervisere

Nik Kharlamov, nik@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- historisk, kulturel, teoretisk og praktisk rolle af informationsvisualisering i menneskenes kommunikation og interaktion
- relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater indenfor perceptionspsykologi, med særligt fokus på synsperception
- relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater om information på tværs af relevante discipliner
- centrale typer af information (viden, information, data) og primære praktiske måder at formidle disse på visuelt, inklusiv digitale visualiseringsværktøjer

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- identificere og formulere relevante teoretiske og praktiske problemstillinger indenfor informationsvisualisering
- beskrive og redegøre for relevante idéer, teorier, begreber og videnskabelige resultater indenfor perceptionspsykologi og tværvideenskabelig informationsforskning, med informationsvisualisering som omdrejningspunkt
- reflektere over og forholde sig kritisk til forskellige typer af informationsvisualisering, inklusiv digitale visualiseringsværktøjer

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge, diskutere og arbejde med teoretiske og praktiske problemstillinger indenfor informationsvisualisering, ved brug af relevant teori, metoder og videnskabelige resultater på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet introducerer grundlæggende idéer, principper, begreber og resultater bag menneskernes perception af visualiseret information, samt visse anvendte perspektiver og praktiske tilgange indenfor visualisering af information. Informationsvisualisering forstås bredt--- som visualisering af abstrakte idéer og strukturer (vidensvisualisering), visualisering af konkret information af forskellige slags (informationsvisualisering i snæver forstand) samt visualisering af kvalitativt og kvantitativt data (datavisualisering). Visualisering diskuteres på grundlag af perceptionspsykologisk videnskab om menneskernes perceptuelle evner og systemer, med særligt fokus på synssystem. Modulet indeholder praktiske øvelser i visualisering af forskellige typer af information med hensyn til forskellige modtagergrupper (evaluering af eksisterende visualiseringer og produktion af egne visualiseringer).

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS points svarer til 135 timer.

Aktivitet	Timer
9 forelæsninger á 2 timer	18

4 seminarer á 2 timer	8
Læsning og forberedelse	109
Eksamen (aktiv deltagelse)	0
I alt	135

Deltagere

BA-sidefagsstuderende, samlæst med bachelorstuderende på 4. og 6. semester.

Modulet er relativt selvstændigt og kan samlæses med andre relevante uddannelser ved forhåndsgodkendelse fra de pågældendes studienævn.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
Forelæsning	2 x 45 min	Informationsvisualisering: Problematikker og begreber	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Kognitiv psykologi af informationsforståelse	Nik Kharlamov
Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Synssystemets opbygning	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Farver og mønstre	Nik Kharlamov
Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Fra visuelle objekter til informationsobjekter	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Software for informationsvisualisering	Nik Kharlamov
Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov

Forelæsning	2 x 45 min	Visuelle fortællinger	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Informationsvisualiseringsdesign	Nik Kharlamov
Seminar	2 x 45 min	Seminar	Nik Kharlamov
Forelæsning	2 x 45 min	Informationsvisualisering i kultur, filosofi og historie	Nik Kharlamov

1 forelæsning pr uge. Seminarer skal placeres i samme uger som 2., 4., 6., og 8. forelæsnin-
ger (lige efter forelæsningen).

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedevæ-
relse samt indløsning af samtlige opgaver, som stilles i løbet af kurset (på seminarer).

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering er der brugt et
eksamensforsøg.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige
underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: ca. 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetal: 5-7 sider. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Forelæsningsmanchet/Pensum (487 sider):

Grundbog: Ware, C. (2021). *Information visualization: Perception for design* (4th ed.). Elsevier. (Som nødløsning kan 3. udgave fra 2013 bruges)

1. Informationsvisualisering: Problematikker og begreber

2 timer v/ Nik Kharlamov

Forelæsningen introducerer genstand, metode, begreber og problematikker ved det tværdisciplinære forskningsfelt informationsvisualisering. Vi diskuterer forskellige typer af information, der kan visualiseres, samt skitserer de psykologiske, kommunikative og kulturelle faktorer ved informationsvisualiseringspraksisser.

Pensum [67 sider]:

- Ware, Kap. 1 [29 sider]
- Tversky, B. (2014). Visualizing thought. In W. Huang (Ed.). *Handbook of human centric visualization* (pp. 3–40). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-7485-2_1 [38 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

2. Kognitiv psykologi af informationsforståelse

2 timer v/ Nik Kharlamov

Kognitionspsykologisk forståelse af mennesker tager afsæt i sind som informationsbearbejdningssystem. Forelæsningen skitserer de relevante aspekter af kognition, fra perception til beslutningstagen, som udgør den psykologiske kerne ved indsamling og brug af visuel information.

Pensum [68 sider]:

- Ware, Kap. 11 [32 sider]
- Larkin, J. H., & Simon, H. A. (1987). Why a diagram is (sometimes) worth ten thousand words. *Cognitive Science*, 11(1), 65–100. <https://doi.org/10.1111/j.1551-6708.1987.tb00863.x> [36 sider, gratis adgang]

2. forelæsning følges af **Seminar 1**.

3. Synssystemets opbygning

2 timer v/ Nik Kharlamov

Visuel information indtages som udgangspunkt gennem øjnene og bearbejdes af synssystemet. Denne forelæsning skitserer strukturen ved menneskets synssystem og dets forhold til miljøet og stimuli i miljøet.

Pensum [66 sider]:

- Ware, Kap. 2 (undtagen afsnit "The optimal display") [33 sider]
- Ware, Kap. 5 (undtagen afsnit "Glyph design") [33 sider]

4. Farver og mønstre

2 timer v/ Nik Kharlamov

Farver og mønstre udgør grundlæggende egenskaber ved visuelle stimuli, som synet bearbejder og som bruges til at repræsentere bestemte aspekter af information i informationsvisualisering. Denne forelæsning dækker begreber og teorier vedrørende bearbejdning af disse egenskaber i synssystemet.

Pensum [58 sider]:

- Ware, Kap. 4 (undtagen afsnit "Color measurement", "Application 3: Pseudocolor sequences for data maps" og "Application 4: Color reproduction") [23 sider]
- Ware, Kap. 6 (kun indledning og afsnit "Gestalt laws", "Perceiving patterns in continuous line charts", "Perceiving patterns in multidimensional discrete data", "The visual grammar of node-link diagrams" og "The processes of pattern finding") [35 sider]

4. forelæsning følges af **Seminar 2**.

5. Fra visuelle objekter til informationsobjekter

2 timer v/ Nik Kharlamov

Information repræsenteres i forskellige visuelle objekter og scener. Forelæsningen diskuterer forskellige slags af visuelle objekter og forskellige typer af information, som disse kan repræsentere på god og ondt. Dertil hører også visse aspekter af 3D-rumperception og interaktion i og med 3-dimensionelt rum, både fysisk og virtuel.

Pensum [50 sider]:

- Ware, Kap. 8 [34 sider]
- Ware, Kap. 7 (kun afsnit "Depth cues in combination") [3 sider]
- Ware, Kap. 10 (kun afsnit "Exploration and navigation loop") [13 sider]

6. Software for informationsvisualisering

2 timer v/ Nik Kharlamov

Forelæsningen introducerer en række populære software løsninger (herunder Excel, Tableau og R med ggplot2 pakke), som bruges i informationsvisualisering.

Pensum [31 sider]:

- Wickham, H., & Grolemund, G. (2016). *R for data science: Import, tidy, transform, visualize, and model data*. O'Reilly. Hele bogen i en løbende opdateret udgave er tilgængelig på <https://r4ds.had.co.nz/index.html> og det er denne udgave, der bruges. Kap. 1 (Kun afsnit 1.1, 1.4, 1.5, 1.6) [7 sider], Kap. 2 [1 side], Kap. 3 [20 sider], Kap. 4 [3 sider].

6. forelæsning følges af **Seminar 3**. Seminaret er dedikeret til øvelser i visualisering af kvantitativ data fra Kap. 3 i Wickham og Grolemund. Til seminaret skal studerende installere de nyeste versioner af følgende software:

- R (<https://cran.r-project.org/>)
- R Studio/Posit Desktop Open Source udgave (<https://www.rstudio.com/products/rstudio/>)

Begge dele er gratis offentligt tilgængeligt (open source) software og findes i versioner til MS Windows og MacOS. Se evt. forklaring i Wickham og Grolemund, afsnit 1.4.

7. Visuelle fortællinger

2 timer v/ Nik Kharlamov

I de fleste tilfælde indgår konkrete visuelle repræsentationer (visualiseringer) i fortællinger og kontekster. Forelæsningen diskuterer forskellige teknologiske, perceptuelle og sociale kontekster for præsentation af visualiseringer (herunder tekst, interaktive hjemmesider og oplæg som forskellige formater). Som en specifik case diskuteres Microsoft PowerPoint, idet denne software i kraft af sin udbredelse har opnået meget central status i vores liv, ofte med alvorlige konsekvenser.

Pensum [50 sider]:

- Ware, Kap. 9 [28 sider]
- Kosslyn, S. M., Kievit, R. A., Russell, A. G., & Shephard, J. M. (2012). PowerPoint® presentation flaws and failures: A psychological analysis. *Frontiers in Psychology*, 3, a230. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2012.00230> [22 sider, gratis adgang]

8. Informationsvisualiseringsdesign

2 timer v/ Nik Kharlamov

Forelæsningen præsenterer idéer og guidelines til effektiv design af visualiseringer med udgangspunkt i menneskelig perception og kognition.

Pensum [35 sider]:

- Ware, Kap. 12 (undtagen afsnit "Useful textbook references") [29 sider]
- Kelleher, C., & Wagener, T. (2011). Ten guidelines for effective data visualization in scientific publications. *Environmental Modelling and Software*, 26(6), 822–827. <https://doi.org/10.1016/j.envsoft.2010.12.006> [6 sider, download ved at indtaste DOI link i AUB søgefelt]

8. forelæsning følges af **Seminar 4**.

9. Informationsvisualisering i kultur, filosofi og historie

2 timer v/ Nik Kharlamov

Den afsluttende forelæsning tager en bredere kulturhistorisk og filosofisk vinkel på informationsvisualisering og på synets rolle på tværs af kulturer.

Pensum [62 sider]:

- Jay, M. (1993). *Downcast eyes: The denigration of vision in twentieth-century French thought*. University of California Press. Kap. 1 [62 sider, tilgængelig gennem AUB: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/aalborguniv-ebooks/detail.action?docID=223794>]
- Genlæs Tversky fra 1. forelæsning.

Køn og feminisme i Psykologi

Gender and Feminism in Psychology

ECTS: 5

STADS-kode: HEA460042V

Placering

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulansvarlig

Paula Cavada Hrepich pcavadah@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Undervisere

Lise Rolandsen Agustin, liser@dp.aau.dk

Noomi Matthiesen, noomi@ikp.aau.dk

Peter Clement Lund, pclement@ikp.aau.dk

Sarah Awad, awads@ikp.aau.dk

Sarah Kirkegaard Jensen, sakije@ikp.aau.dk

Michelle Angelica Lind Kaptain, mianlika@ikp.aau.dk

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk og engelsk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- forskellige tilgange til køn og seksualitet og deres bidrag til psykologifagets udvikling
- og grundig forståelse af relevante feministiske begreber og teorier
- og grundig forståelse af feministiske teories bidrag til psykologi
- feministiske teories bidrag til studierne af barndom, udvikling og kønnede forældreskab
- udviklingen af feministiske og queer bevægelser.

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at beskrive og redegøre for relevante begreber og tematikker inden for køns teorier

- at forklare og analysere feministiske teoriers bidrag til forståelsen af psykologiske fænomener
- at analysere ulige magtforhold i hverdagspraksisser og på strukturelt niveau
- at analysere feministiske og queorteoriens muligheder, udfordringer og problemstillinger

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- at identificere magt- og kønsfordelingsdynamikker i viden og praksis inden for psykologi og beslægtede fagområder
- at anvende viden og færdigheder til teoretisk og metodisk at undersøge relevante psykologiske problemstillinger i lyset af feministisk teori på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at reflektere kritisk og nuanceret over kønsligestilling
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen videre faglig udvikling

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet omfatter en introduktion til centrale teorier om køn, herunder feministiske teorier og deres bidrag til psykologisk viden og praksis.

Modulet sætter den studerende i stand til at diskutere og analysere, hvordan teorier om køn og de feministiske teorier har påvirket forskning og viden inden for psykologi og relaterede fag som visuelle kulturstudier, familiestudier, politologi og pædagogik.

Undervisningen vil være baseret på dansk og international forskning og inddrager i høj grad empiriske eksempler.

Forelæsninger arbejdes problemorienteret med udvalgte cases, som efterfølgende diskuteres i grupper og opsamles i plenum.

Omfang og forventet arbejdsindsats

Deltagere

Bachelorstuderende på 4. eller 6. semester, samlæst med KA-sidefagsstuderende, 75 ECTS.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Introduktion	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Introduction to main theoretical approaches to gender	Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

2.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 1 x 45 min.	Gender as performative subjectivity	Peter Clement Lund
3.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Women's movements, diversity and intersectionality	Lise Rolandsen Agustín
4.	Forelæsning 2 x 45 min. Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Children, childhood and development under a feminist lens Family and feminism	Paula Cavada Hrepich Sarah Kirkegaard Jensen Noomi Matthiesen
5.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Tackling inequalities in practice	Sarah Awad & Michelle Angelica Lind Kaptain
6.	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Is feminist psychology relevant today?	Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering.

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri indgår bl.a. kort essayskrivning, gruppearbejde og gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset.

ECTS: 5

Bedømmelsesform: Bestået/ikke bestået

Censur: Intern prøve

Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel.

Prøven er en hjemmeopgave, med en af den studerende valgt og af den kursusansvarlige underviser godkendt problemstilling i relation til pensum.

Pensumramme: 500 sider obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 5-7 sider.

Besvarelsen bedømmes af eksaminator

Forelæsningsmanchet/Pensum:

Modulaktiviteter (kursusgange mv.) og Pensum:

Det ligger fordelt på 6 dage = 24 timer.

DAY 1

Introduction

4 timer v/ Sarah Awad & Paula Cavada-Hrepich

The course starts by considering whether there is a tenable distinction between sex and gender, what it means to say that a category is socially constructed, and how social constructions can be oppressive. The purpose of this lecture is to give an overview of the approaches that have tackled these questions and how they have found space in the psychological theorization. Strengths and weaknesses of these different theories are discussed.

Pensum:

- Beauvoir, Simone de (2011). Introduction. *The Second Sex* (pp. 23-39). (Constance Borde & Sheila Malovany-Chevallier, Trans.). New York: Vintage Books. (15s)
- Hansen, K. G., & Pedersen, B. M. (2012). Psykologisk kønsforskning og mainstream-forskning i køn: et dansk perspektiv. I *Køn og kultur i psykologien: Teori og praksis* (s. 7-27). København: Dansk Psykologisk Forlag. (20s)
- Inglis, D. & Thorpe, C. (2012). *An Invitation to Social Theory*. Cambridge: Polity Press. Chapter 11: Feminist Paradigms. (23s)
- Magnusson, E., & Marecek, J. (2012). Theories of gender in psychology: an overview. *Gender and culture in psychology: Theories and practices* (pp.31-43). Cambridge University Press. (12s)
- Stainton Rogers, W., & Stainton Rogers, R. (2001). The psychology of gender and sexuality: An introduction. McGraw-Hill Education (UK). Chapter 5: Feminist challenges (38s)
- Young, I. M. (2002). Lived body vs gender: Reflections on social structure and subjectivity. *Ratio*, 15(4), 410-428. (18s)

DAY 2

Judith Butler: Gender as performative subjectivity

2 timer v/ Peter Clement Lund

This lecture will introduce parts of Judith Butler's work on gender, subjectivity and identity. Butler's thoughts on how the body is constructed and formed into a subject will be discussed along with her thoughts on the relationship between subjectivity and identity. There will be a discussion of how Butler sees the subject as suppressed by regimes of power in society. Furthermore, it will be discussed how Butler views gender and how she understands gender as a subjectivating mechanism. It will also be discussed why and how she is concerned with emancipating individuals from the construct of gender in general and how her critique of feminist theory is grounded in the notion of gender as performative subjectivity.

Pensum:

- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Introduction. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (4s)
- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Subjectivity, identity and desire. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (25s)
- Brady, A. & Schirato, T. (2011). Gender. In *Understanding Judith Butler*. SAGE Publications Ltd. http://primo.aub.aau.dk/desktop:Samlet:TN_scopus2-s2.0-84859395061 (28s)

Case analysis

1 time v/ Peter Clement Lund

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

DAY 3

Women's movements, diversity and intersectionality

2 timer v/ Lise Rolandsen Agustín

In recent years the study of women's movements has partly focused on the ways in which different inequalities (such as gender, ethnicity, age, etc.) interact in the practices and aims of these social movements. Membership bases, advocacy efforts and mobilization patterns are addressed from the perspective of intersectionality. This session introduces to feminist analyses of women's movements, focusing on their mobilization as well as their institutionalization. The session emphasizes in particular the study of diversity, power relations and patterns of in/exclusion within movements and how these dimensions affect their collective identity and action strategies.

Pensum:

- Montoya, C. (2019). From Identity Politics to Intersectionality? Identity-Based Organizing in the Occupy Movements. In Irvine, J., Lang, S. & Montoya, C. (eds), *Gendered Mobilization, Intersectional Challenges: Contemporary Social Movements in the North America and Europe* (pp. 135-153). London: ECPR Press. (18s)
- Lepinard, E. (2014). Doing Intersectionality. Varieties of Feminist Practices in France and Canada, *Gender & Society*, 28(6), 877–903. (13s)
- Rolandsen Agustín, L. (2013). Transnational Collective Mobilisation: Challenges for Women's Movements in Europe. In Mokre, M. & Siim, B. (eds), *Negotiating Gender and Diversity in an emergent European Public Sphere* (pp.161-178). Basingstoke: Palgrave Macmillan. (18s)

Case analysis

2 timer v/ Lise Rolandsen Agustín

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

DAY 4

Children, childhood and development under a feminist lens

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

This lecture departs from the premise that the understanding of children and childhood cannot be conceived independently of a political and cultural agenda. This requires looking at the broader cultural context and practices that shape and give meaning to gender, as well as its imbalances in status and power. In this scenario, the role of developmental psychology is critically analyzed.

Pensum:

- Burman, E., & Stacey, J. The child and childhood in feminist theory. *Feminist Theory*, 11(3), 227-240. (13s)
- Truong, T.D. (1997). Gender and Human Development: A Feminist Perspective. *Gender, Technology and Development*, 1(3), 349–370. (21s)
- Leaper, C. (2000). The social construction and socialization of gender during development. In P. H. Miller & E. Kofsky Scholnick (Eds.), *Toward a feminist developmental psychology* (pp. 127-152). Florence, KY, US: Taylor & Frances/Routledge. (25s)

Family and feminism

2 timer v/ Noomi Matthiesen & Sarah Kirkegaard Jensen

This lecture describes the western cultural construction of the practice of parenting focusing on the normative ideals of mothering and fathering. The role of developmental psychology, as well as neuroscience, is discussed in the emergence of commonsense notions of motherhood and fatherhood and the gendered parenting practices that these notions incur. This includes a discussion of intensive parenting/mothering and the consequences for families, including families with untraditional structures.

Pensum:

- Faircloth, C. (2021). When equal partners become unequal parents: couple relationships and intensive parenting culture. *Families Relationships and Societies*. 10(2), pp. 231-248. (17s)
- Hays, S. (1996). *The cultural contradictions of motherhood*. Yale: Yale University Press. Ch. 1 & 2, pp. 1-50 (50s)

Case analysis

2 timer v/ Paula Cavada-Hrepich

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the day.

DAY 5

Tackling inequalities in practice

2 timer v/ Michelle Angelica Lind Kaptain & Sarah Awad

We discuss in this lecture dilemmas in relation to analyzing and tackling inequalities in practice and we reflect on the implications of queer and feminist theories for psychological practice. We look at different examples such as The Pleasure Gap and how it is treated in psychosexual therapy as well as cultural problematic practices such as Female Genital Mutilation. Furthermore, we discuss the possibilities and challenges with cultural relativistic approaches to gender inequalities.

Case analysis

2 timer v/ Michelle Angelica Lind Kaptain & Sarah Awad

Pensum:

- Frederick, D. A., John, H. K. S. T., Garcia, J. R., & Lloyd, E. A. (2018). Differences in orgasm frequency among gay, lesbian, bisexual, and heterosexual men and women in a US national sample. *Archives of sexual behavior*, 47(1), 273-288.
- Harvey, P., Jones, E., & Copulsky, D. (2023). The Relational Nature of Gender, the Pervasiveness of Heteronormative Sexual Scripts, and the Impact on Sexual Pleasure. *Archives of Sexual Behavior*, 52(3), 1195-1212.
- Klein, V., Kosman, E., & Kahalon, R. (2023). Devaluation of Women's Sexual Pleasure: Role of Relationship Context and Endorsement of the Madonna-Whore Dichotomy. *Sex Roles*, 1-15.
- Shweder, R. A. (2000). What about "female genital mutilation"? And why understanding culture matters in the first place. *Daedalus*, 129(4), 209-232. (23s)

DAY 6

Is feminist psychology relevant today?

2 timer v/ Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

Is feminist critique of psychology as a science still relevant today? What is the relevance of Feminism as a social movement in society today? And what should be its goals?

Pensum:

- Ahmed, S. (2017). Introduction. *Living a Feminist Life* (pp.2-18). Durham, NC: Duke University Press. (15p)
- Rutherford, A., Vaughn-Blount, K., & Ball, L. C. (2010). Responsible opposition, disruptive voices: Science, social change, and the history of feminist psychology. *Psychology of Women Quarterly*, 34(4), 460-473. (14s)

- Mohanty, Chandra Talpade. "Under Western Eyes: Feminist Scholarship and Colonial Discourses." *Feminist Review*, no. 30, 1988, pp. 61–88. (18 s)

Final reflection exercise

2 timer v/ Sarah Awad & Paula Cavada Hrepich

The students will work in groups analyzing a case study through the concepts and ideas reviewed during the course.

Valgfag for BA-sidéfag (Studieordningen 2022)

Formidling af psykologisk viden

Communication and Dissemination of Psychological Knowledge

ECTS: 5

STADS-kode: HEA660014V

Placering

Kan vælges enten på BA 4. eller 6. semester

(Obl. fag på BA-sidéfag (6.sem) for studieordningen 2022, årgang 2023/24)

Modulansvarlig

Svend Brinkmann

Undervisere

Svend Brinkmann

Type og sprog

Valgfag.

Undervisningen foregår på dansk.

Mål

Viden

Den studerende skal gennem modulet opnå viden om:

- og forståelse af kommunikations- og formidlingsteori
- og forståelse for forskellige problemstillinger knyttet til formidling af psykologisk viden
- og forståelse for forskellige mundtlige, skriftlige, visuelle og digitale redskaber og metoder til formidling

Færdigheder

Den studerende skal gennem modulet opnå færdigheder i:

- at analysere forskellig målgruppers behov for psykologisk viden, og de problemstillingerne forbundet med formidling af denne viden
- at udvælge psykologisk teori og viden, der er relevant for en udvalgt målgruppe, og forholde sig kritisk til denne teori og viden
- at forbinde den udvalgte psykologisk teori og viden med relevant formidlingsteori
- at reflektere over og forholde sig kritisk til forskellige typer af kommunikation og disses muligheder og begrænsninger

Kompetencer

Den studerende skal gennem modulet opnå kompetencer til:

- selvstændigt at undersøge og analysere en målgruppes formidlingsbehov og relevante problemstillinger i tilknytning hertil
- tilrettelæggelse af et formidlingsforløb om psykologisk viden for ikke-psykologer
- anvendelse af mundtlige, skriftlige, visuelle og digitale formidlingsmetoder og redskaber til at kommunikere og formidle psykologisk viden

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Modulet har til formål at styrke psykologistuderendes refleksion over formidling af psykologisk viden og dertil knyttede problemstillinger samt brug af udvalgte formidlingsredskaber. Kurset danner en teoretisk basis for planlægning og udførelse af undervisning og formidling af psykologisk fagstof for ikke-psykologer.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 forelæsninger á 2 timer. Hver forelæsningsgang følges desuden af to seminarer, hvilket giver 20 timer i alt.

Det forventes, at de studerende deltager aktivt i øvelser undervejs og løbende arbejder med et formidlingsprojekt i seminarerne.

Pensum: 500 standardsider litteratur.

Deltagere

Modulet kan vælges enten på BA 4. eller 6. semester og er et obligatorisk fag på BA-sidefag (6.sem).

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Aktivitet	Tidsslot	Titel	Underviser
1. Introduktion til formidling af psykologisk viden Fokus på mundtlig formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Mundtlig formidling	Svend Brinkmann
2. Fokus på skriftlig formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Skriftlig formidling	Svend Brinkmann
3. Fokus på visuel formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Visuel formidling	Svend Brinkmann

4. Fokus på dialogisk formidling	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Dialogisk formidling (samtaler, podcast o.lign.)	Svend Brinkmann
5. Afsluttende præsentationer	Forelæsning 2 x 45 min. Seminar med gruppearbejde 2 x 45 min.	Fremlæggelser og evalueringer	Svend Brinkmann

Eksamen

Aktiv deltagelse/løbende evaluering

Prøven består i tilfredsstillende aktiv deltagelse i kurset, hvilket indebærer 75 % tilstedeværelse samt indløsning af samtlige opgaver (heri kan fx indgå kort essayskrivning, optagelse af podcast, gruppearbejde og afsluttende gruppepræsentation), som stilles i løbet af kurset. Hvis den studerende ikke kan bestå ved aktiv deltagelse/løbende evaluering, er der anvendt et eksamensforsøg.

Syge- og reeksamen

Skriftlig. Prøven er individuel

Forelæsningsmanchet/Pensum:

1. forelæsning: Om mundtlig formidling

v/ *Svend Brinkmann*

Litteratur:

- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press.

2. forelæsning: Om skriftlig formidling

v/ *Svend Brinkmann*

Litteratur:

- Becker, H.S. (2020). *Writing for Social Scientists*. (3. udg.). Chicago: University of Chicago Press.

3. forelæsning: Om visual formidling

v/ *Svend Brinkmann*

Litteratur:

- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press.

4. forelæsning: Om dialogisk formidling

v/ Svend Brinkmann

Litteratur:

- Brinkmann, S. (2014). *Det kvalitative interview*. København: Hans Reitzels Forlag. (bortset fra kap. 1, dvs. s. 1-65).

5. forelæsning: Afsluttende præsentationer

v/ Svend Brinkmann

Der er ikke ny pensumlitteratur til denne gang, da dagen primært vil bestå af formidlingspræsentationer og evalueringer.

Samlet pensum:

- Becker, H.S. (2020). *Writing for Social Scientists*. (3. udg.). Chicago: University of Chicago Press. [181 s.]
- Brinkmann, S. (2014). *Det kvalitative interview*. København: Hans Reitzels Forlag. (bortset fra kap. 1, dvs. s. 1-67). [157 s.]
- Harinck, F. & van Leeuwen, E. (2020). *The Art of Presenting*. Cambridge: Cambridge University Press. [173 s.]